

Herning
Kommune

Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

HERNING KOMMUNE

Tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af

Kjargaarden I/S
Keldsgårdvej 1
7430 Sunds

Afgørelsesdato: 12. august 2013
Sags nr.: 09.17.00-P19-18-13

Registreringsblad

Titel:	Tillæg nr. 2 til § 12 miljøgodkendelse af svinebrug
Overordnet lovgrundlag	Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Dato for tillæg:	12. august 2013
Ejendommens navn	Store Kildsgård
CVR nr.	25952642
CHR nr.	83143
Ejendomsnummer	6570075477
Matr. nr. (ejerlav)	4a (Linå By, Sunds) 4q (Linå By, Sunds) 3o (Linå By, Sunds) 7 (Trælund, Herning Jorder) 2c (Bording Gde., Sunds)
Ansøgers navn og adresse	Kjargaarden I/S, Sundsvej 24, 7430 Ikast Ejet af Niels Willumsen, Jørn Willumsen, Karsten Willumsen, Ole Madsen og Lars Andersen E-mail: jw@kjargaarden.dk Tlf.: 97144850 og mobil: 40285060
Kontaktperson på ejendommen	Jørn Willumsen Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds E-mail: jw@kjargaarden.dk Tlf.: 97144850 og mobil: 40285060
Konsulent	Karen Thomasen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro E-mail: kvt@hflc.dk Tlf.: 96296666 og mobil: 40116550
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune Rådhuset Torvet 7400 Herning
Miljøogsagsbehandler	Louise Lindegaard Weinreich
Kvalitetssikring	Niels O. Jensen

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
INDLEDNING	4
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	6
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	7
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ KELDSGÅRDVEJ 1	11
DRIFT OG INDRETNING	11
UDBRINGNINGSAREALER BELIGGENDE I IKAST-BRANDE KOMMUNE	11
UDBRINGNINGSAREALER BELIGGENDE I HERNING KOMMUNE	11
UDBRINGNINGSAREALER BELIGGENDE I BÅDE IKAST-BRANDE KOMMUNE OG HERNING KOMMUNE	12
EGENKONTROLVILKÅR	13
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING.....	14
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	14
UDTALELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	14
AFTALEAREALER.....	14
AREALER I IKAST-BRANDE KOMMUNE	14
VURDERINGSGRUNDLAG	15
PÅVIRKNING AF GRUNDVAND.....	16
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	18
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-VANDOMRÅDER.....	21
NITRATPÅVIRKNING AF NISSUM FJORD	22
FOSFORPÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD.....	27
PÅVIRKNING AF NATUR	29
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.....	31
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ	32
GENNEMGANG AF BAT FOR KELDSGÅRDVEJ 1	34
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE.....	36
BILAG 1. OVERSIGTKORT, FORDELING AF AREAL OG NATURA 2000 NATUR.....	37
BILAG 2: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL NFI- OG ION-OMRÅDER.....	38
BILAG 3: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL FOSFORKLASSE I, II OG III.	39
BILAG 4: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL § 3 OMRÅDER, VANDLØB OG SØER.	40
BILAG 5: UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL KULTURMILJØ.....	41
BILAG 6: AREALUDTALELSE FRA IKAST-BRANDE KOMMUNE (§ 21).	42
BILAG 7. SUPPLERENDE MAIL FRA IKAST-BRANDE KOMMUNE 28. JUNI 2013:.....	51

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Kjargaarden I/S har søgt Herning Kommune om tillæg nr. 2 til en eksisterende §12 miljøgodkendelse til husdyrbruget beliggende på Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds, jævnfør Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009. Den eksisterende miljøgodkendelse blev meddelt 10. juli 2009 i henhold til § 12 i Husdyrloven til et dyrehold bestående af 497,41 DE slagtesvin på Store Keldsgård på Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds.

Dette tillæg meddeles som tillæg nr. 2 til den eksisterende miljøgodkendelse af 10. juli 2009. Husdyrbruget har ansøgt om ændring af udbringningsarealer og aftalearealer. De ejede og forpagtede arealer øges fra 1.089,44 ha til 1.382,23 ha, og aftalearealet øges fra 0 ha til 106,43 ha i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse. Følgende Ejede/forpagtede udbringningsarealer er nye i Herning Kommune: Mark nr Ny 136-0, 140-0, 141-0, 142-1, 144-1, 145-1, 146-0, 190-0, 191-0, 192-0, 193-0, 194-0, 221-0, 222-0, 223-0, 224-0, 225-0, 227-0, 228-0, 228-1, 229-0, 229-1, 260-1, 260-2, 260-3, 260-4, 261, 262, 263, 264-1, 264-2, 264-3, 265, 265-1, 266, 267, 268, 269-1, 269-2, 270, 271, 272, 272-1, 272-2, 273-0, 274, 274-1, 275, 276-1, 276-2, 277, 279, 279-1, 279-2, 280, 281. Der er 2 marker som begge hedder 278. Den ene er på 3,35 ha og den anden er på 8,75 ha.

Følgende udbringningsarealer udgår: Mark nr. 12-1, 13-1, 17-1, 18-2, 30-0 og 31-1, svarende til 14,96 ha. Dette svarer til at der kommer 301,63 ha nye ejede/forpagtede arealer og 106,43 ha aftalearealer. Arealerne tilføres både husdyrgødning og anden organisk gødning i ansøgt drift.

De 106,43 aftalearealer er beliggende i både Ikast-Brande Kommune og Herning Kommune. Samlet er aftalearealerne vurderet i en eksisterende §16 arealgodkendelse til Thorupvej 54, 7451 Sunds af 28. april 2008.

En del af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i Ikast Brande Kommune, derfor er der indkommet en § 21 udtalelse fra Ikast-Brande kommune. Da ansøgningssystemet ikke opdeler udbringningsarealerne på kommuneniveau, er det aftalt med Ikast-Brande Kommune, at Herning kommune står for at vurdere og beregne påvirkningen af Nissum Fjord med kvælstof og fosfor fra udbringningsarealerne beliggende i begge kommuner.

Derudover er der ingen ændringer i husdyrhold, staldafsnit eller andre forhold på bedriften i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse af 10. juli 2009.

Denne arealgodkendelse fritager ikke ansøger for at skulle søge om godkendelse af brug af anden organisk gødning i henhold til Slambekendtgørelsen og overholde eventuelle krav derfra.

Meddelelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune tillæg nr. 2 til ejendommen beliggende på Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at tillægget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Tillægget gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Det er Herning Kommunes vurdering, at det ansøgte på Keldsgårdvej 1, der behandles efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet. Derfor er offentligheden ikke informeret tidligt i beslutningsprocessen ved offentlig annoncering. Ligeledes har naboer og andre berørte ikke 6 ugers høring jf. § 55 stk. 4, men 3 ugers høring jf. § 56.

Der gøres endvidere opmærksom på, at et tillæg efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Tillægget skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2021.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Gældende §12 miljøgodkendelse af 10. juli 2009
- Gældende §12 tillæg nr. 1. af 25. oktober 2010. Udvidelse af godkendt gyllebeholder fra 3.300 m³ til 4.400 m³.
- Ansøgning nr. 50113 version 4 af 25. februar 2013
- Fiktivt ansøgningsskema nr. 54799 version 2 af 26. juni 2013 2013. Viser udvaskning ned til 63 mg/l ved planteavlsniveau på arealerne i ION.
- Udtalelse fra grundvandsteamet i Herning Kommune
- Udtalelser på arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune (anden kommune)
- Supplerende oplysninger frem til 26.06.2013

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven¹ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁴ version 2.0.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles efter Husdyrlovens § 12 stk. 3, da ejendommen har en miljøgodkendelse efter §12 i Husdyrloven meddelt 10. juli 2009.

Tillægget har været i høring fra tirsdag 16. juli 2013 til 6. august 2013.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering af EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen⁵. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som angivet nedenfor.

- 1) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer,
- 2) 210 dyreenheder, hvis der er tale om slagtesvin (over 30 kg), eller 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger, 230 dyreenheder, hvis der er tale om æglæggende høns, eller 40.000 stipladser til fjerkræ.

Da dette tillæg omhandler et svinebrug, som går ind under §12 med 497,41 DE slagtesvin på Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds, er svinebedriften et IE-husdyrbrug. Derfor vil der fra 2014 blandt andet blive stillet krav om indberetning af overholdelse af BAT via N og

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 764 af 28/06 2012

⁴ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

⁵ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelser om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1455 af 20. dec. 2012

P-udledning en gang årligt, krav om at driftsherren skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved ophør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordbeskyttelsesloven § 38k⁶.

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet tillæg nr. 2 til den ansøgte arealudvidelse på Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds. Tillægget er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009.

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside den 14. august 2013. Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. De, der kan klage, er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Man kan klage inden fire uger efter afgørelsens annoncering, det vil sige senest den 11. september 2013.

Klagen skal rettes til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. DOG skal klagen sendes skriftligt til Herning Kommune, Miljø og Klima, Rådhuset, Torvet, 7400 Herning eller på e-mail: landbrugsgruppen@herning.dk. Herefter videresendes klagen med tilhørende bilag til Natur- og Miljøklagenævnet. Herning Kommune skal have klagen senest den 11. september 2013 indenfor rådhusets åbningstid.

For at få behandlet en klage, koster det et gebyr på 500 kr., som skal betales til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning om klagegebyr og procedurer omkring dette på: <http://www.nmkn.dk/Vejledninger/Klagegebyr/>

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor miljøgodkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Louise Lindegaard Weinreich
Agronom
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

⁶ Lov om forurennet jord (jordforureningsloven) nr. 370 af 2. juni 1999

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til miljøgodkendelsen:

Ansøger:

- Kjargaarden I/S, Sundsvej 24, 7430 Ikast

Ejere af Kjargaarden I/S

- Jørn Willumsen, Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds (er også bortforpagter)
- Ole Søndergård Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast
- Lars Andersen, Nørregårdsvvej 5, 7430 Ikast (er også bortforpagter)
- Karsten Willumsen, Sundsvej 22 B, 7430 Ikast (er også bortforpagter)
- Niels Willumsen, Sundsvej 24, 7430 Ikast (er også bortforpagter)

Ejere af aftalearealer:

- John Lundgård, Thorupvej 54, 7451 Sunds

Ejere af forpagtningsaftaler:

- Niels og Inger Laursen, Røjenvvej 22, 7451 Sunds
- Poul Henning Jensen, Røjenvvej 26, 7451 Sunds
- Jens Otto Kristensen, Røjenvvej 32, 7451 Sunds
- Asbjørn Hansen, Sahlholdtvej 26, 7400 Herning
- Arne Juulsgaard, Sundsvej 26, 7430 Ikast
- Anthon Bækgaard Jensen, Thorupvej 53, 7451 Sunds
- Hans-Ove Skovbjerg Hansen, GI Sundsvej 30, 7451 Sunds
- Erik Lundsgaard Sahlholdt, Ilskovvej 18, 7430 Ikast
- Hans Fugl Østergaard, Lundvej 22, 7400 Herning
- Keld Bøgh Pedersen, Linåvej 26, 7451 Sunds
- Per Christian Mogensen, Sønderbjergvej 17, 7400 Herning
- Flemming Siig Pedersen, Gudumkærvej 33, 7400 Herning
- Gern Carlo Kloster Nielsen, Sønderbjergvej 11, 7400 Herning
- Knud Ove Høj Nielsen, Nørreåvej 10, 7451 Sunds
- Ole Østergaard, Lundvej 23, 7400 Herning
- Per Christian Mogensen, Sønderbjergvej 17, 7400 Herning
- Henrik Kragelund Jensen, Røjenvvej 33, 7451 Sunds
- Jørn Willumsen, Røjenvvej 20, 7451 Sunds
- Niels Willumsen, Linnbjergvej 16A, 7451 Sunds
- Ole Madsen, Linnbjergvej 4, 7430 Ikast
- Lars Andersen, GI Sundsvej 37, 7451 Sunds
- Ole Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast
- Erik Sahlholdt, Ilskovvej 24, 7430 Ikast
- Lars Andersen, Nørregårdvej 1, 7430 Ikast

- Viggo Muldvad, Ringstrupvej 13, 7430 Ikast
 - Svend Søndergaard, Sundsvej 11, 7430 Ikast
 - Benny Ulsøe, Sundsvej 20, 7430 Ikast
 - Børge Pedersen, Sundsvej 21, 7430 Ikast
 - Erling Bækgård, Pathuelsvej 7, 7430 Ikast
 - Ole Madsen, Pathuelsvej 10, 7430 Ikast
 - Peter Juul Hansen, Vestermosevej 11, 7430 Ikast
 - Niels Willumsen, Bødkervej 4, 7451 Sunds
 - Anders og Peder Svendsen, Thyregodvej 104, Ejstrupholm
 - Anders og Peder Svendsen, Brandevej 30, Ejstrupholm
 - Erling Jensen, Linåvej 42, 7400 Herning
-
- Heden og Fjorden, Karen Thomasen, Nupark 47, 7500 Holstebro, E-post kvt@hfic.dk
 - Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande, asjen@ikast-brande.dk
 - Nordre Vandværk, Brændgårdsvej 22, 7400 Herning
 - Sunds Vandværk, Thorupvej 21A, 7451 Sunds

Nedenstående er orienteret om miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

Ansøger:

- Kjargaarden I/S, Sundsvej 24, 7430 Ikast

Ejere af Kjargaarden I/S

- Jørn Willumsen, Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds
- Ole Søndergård Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast
- Lars Andersen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast
- Karsten Willumsen, Sundsvej 22 B, 7430 Ikast
- Niels Willumsen, Sundsvej 24, 7430 Ikast

Ejere af aftalearealer:

- John Lundgård, Thorupvej 54, 7451 Sunds

Ejere af forpagtningsaftaler:

- Niels og Inger Laursen, Røjervej 22, 7451 Sunds
- Poul Henning Jensen, Røjervej 26, 7451 Sunds
- Jens Otto Kristensen, Røjervej 32, 7451 Sunds
- Asbjørn Hansen, Sahlholdtvej 26, 7400 Herning
- Arne Juulsgaard, Sundsvej 26, 7430 Ikast
- Anthon Bækgaard Jensen, Thorupvej 53, 7451 Sunds
- Hans-Ove Skovbjerg Hansen, GI Sundsvej 30, 7451 Sunds
- Erik Lundsgaard Sahlholdt, Ilskovvej 18, 7430 Ikast
- Hans Fugl Østergaard, Lundvej 22, 7400 Herning
- Keld Bøgh Pedersen, Linåvej 26, 7451 Sunds
- Per Christian Mogensen, Sønderbjergvej 17, 7400 Herning
- Flemming Siig Pedersen, Gudumkærvej 33, 7400 Herning
- Gern Carlo Kloster Nielsen, Sønderbjergvej 11, 7400 Herning
- Knud Ove Høj Nielsen, Nørreåvej 10, 7451 Sunds
- Ole Østergaard, Lundvej 23, 7400 Herning
- Per Christian Mogensen, Sønderbjergvej 17, 7400 Herning
- Henrik Kragelund Jensen, Røjervej 33, 7451 Sunds
- Jørn Willumsen, Røjervej 20, 7451 Sunds
- Niels Willumsen, Linnbjergvej 16A, 7451 Sunds
- Ole Madsen, Linnbjergvej 4, 7430 Ikast
- Lars Andersen, GI Sundsvej 37, 7451 Sunds
- Ole Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast
- Erik Sahlholdt, Ilskovvej 24, 7430 Ikast
- Lars Andersen, Nørregårdvej 1, 7430 Ikast
- Viggo Muldvad, Ringstrupvej 13, 7430 Ikast

- Svend Søndergaard, Sundsvej 11, 7430 Ikast
 - Benny Ulsøe, Sundsvej 20, 7430 Ikast
 - Børge Pedersen, Sundsvej 21, 7430 Ikast
 - Erling Bækgård, Pathuelsvej 7, 7430 Ikast
 - Ole Madsen, Pathuelsvej 10, 7430 Ikast
 - Peter Juul Hansen, Vestermosevej 11, 7430 Ikast
 - Niels Willumsen, Bødkervej 4, 7451 Sunds
 - Anders og Peder Svendsen, Thyregodvej 104, Ejstrupholm
 - Anders og Peder Svendsen, Brandevej 30, Ejstrupholm
 - Erling Jensen, Linåvej 42, 7400 Herning
-
- Nordre Vandværk, Brændgårdsvej 22, 7400 Herning
 - Sunds Vandværk, Thorupvej 21A, 7451 Sunds
 - Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V. E-post: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalfdeling Herning, E-post: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalfd. E-post: lp@sportsfiskerforbundet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-post: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Heden og Fjorden, Karen Thomasen, Nupark 47, 7500 Holstebro, E-post: kvth@hfic.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande, asjen@ikast-brande.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Keldsgårdvej 1

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for miljøgodkendelsen fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelse af 30. september 2010 skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor tillægget træder i kraft.
2. Der skal til enhver tid være et eksemplar af tillægget på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
3. Følgende vilkår fra miljøgodkendelse af 10. juli 2009 ophæves: vilkår 49, 82, 86, 87, 88.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejeren af ejendommen, Keldsgårdvej 1, Sunds.

Udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune

4. På markerne 23-0, 23-1 og 25-0 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 40 % af markernes samlede areal, her et G4-sædskifte.
 - a. Græsefterafgrøden skal sås i forbindelse med etablering af hovedafgrøden,
 - b. Græsefterafgrøden skal som minimum være veletableret i perioden fra høst og frem til 1. februar.
 - c. Det er ejers ansvar, at etableringen er vellykket
 - d. Der må ikke sås bælglplanter på markerne
 - e. I perioden fra høst og frem til 1. februar må der ikke udbringes gødning – herunder via eventuel afgræsning med husdyr – på markerne.
 - f. Græsefterafgrøden kan ikke medregnes som en del af de lovpligtige efterafgrøder, som skal etableres i henhold til de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder.

Udbringningsarealer beliggende i Herning Kommune

5. Udbringningsarealerne 250, 250-1, 253, 254, 255, 256, 257, 260-1, 260-2, 260-3, 260-4, 261, 262, 263, 264-1, 264-2, 264-3, 265, 265-1, 266, 267, 268, 271, 272, 272-1, 272-2, 273-0, 274, 274-1 og 275 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 30 % af markernes samlede areal, her et G3-sædskifte, der danner grundlag for beregningerne.
 - a. Græsefterafgrøden skal sås i forbindelse med etablering af hovedafgrøden,
 - b. Græsefterafgrøden skal som minimum være veletableret i perioden fra høst og frem til 1. februar.
 - c. Det er ejers ansvar, at etableringen er vellykket
 - d. Der må ikke sås bælglplanter på markerne
 - e. I perioden fra høst og frem til 1. februar må der ikke udbringes gødning – herunder via eventuel afgræsning med husdyr – på markerne.
 - f. Græsefterafgrøden kan ikke medregnes som en del af de lovpligtige efterafgrøder, som skal etableres i henhold til de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder.

Udbringningsarealer beliggende i både Ikast-Brande Kommune og Herning Kommune

6. Udbringningsarealet må tilføres husdyrgødning svarende til 1,5 DE/ha, svarende til 209.684,39 kg N og 41.234,52 kg P.
7. Udbringningsarealer som ikke er nævnt i vilkår 4 og vilkår 5 skal dyrkes med det standardsædskifte S4 (og S2 for JB11), eller et sædskifte med mindst samme udvaskningsindeks, da dette danner grundlag for beregningerne
8. Der skal på husdyrbrugets udbringningsarealer som ikke er nævnt i vilkår 4 og vilkår 5 være mindst 3 % ekstra efterafgrøder, udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav. De 3 % ekstra efterafgrøder kan **ikke** erstattes af opsparede efterafgrøder.
9. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.
10. **Tilført husdyrgødning**
Der må maksimalt modtages husdyrgødning på 69,1 DE svarende til 7.478 kg N og 1.735 kg P.
11. **Tilført anden organisk gødning**
Der må maksimalt modtages anden organisk gødning svarende til 19.320 kg N og 6.040 kg P.
12. **Fraført husdyrgødning - Aftalearealer**
 - a. Der skal foreligge dokumentation for fraførelse af husdyrgødning, når der produceres mere end 209.684,39 kg N og 41.234,52 kg P årligt.
 - b. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udbringning på de i ansøgning angivne aftalearealer og i henhold til gældende regler.

Der er stillet vilkår om at markerne 250, 250-1, 253, 254, 255, 256, 257, 260-1, 260-2, 260-3, 260-4, 261, 262, 263, 264-1, 264-2, 264-3, 265, 265-1, 266, 267, 268, 271, 272, 272-1, 272-2, 273-0, 274, 274-1 og 275 skal dyrkes med et G3-sædskifte for at beskytte grundvandet i et ION-område i Herning Kommune.

Der er stillet vilkår om at markerne 23-0, 23-1 og 25-0 skal dyrkes med et G4-sædskifte for at beskytte NFI.

Der er stillet vilkår om ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende krav om efterafgrøder. Formålet med de ekstra efterafgrøder er kontinuerligt at beskytte grundvandet mod udvaskning. Derfor må de ekstra efterafgrøder ikke erstattes af opsparede efterafgrøder.

Overholdelse af beskyttelsesniveauerne er under den forudsætning, at de standardsædskifter og gødningstiltag, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af fosfor- og kvælstofbelastningen fra husdyrbruget, overholdes. For at sikre at dette er overholdt, er der stillet vilkår til dokumentation af sædskifte og gødningsplaner på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Andelen af anden organisk gødning skal til enhver tid følgende gældende regler i Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen). Endvidere henvises der til vilkår 84 i gældende miljøgodkendelse 10. juli 2009: "Arealerne må ikke uden Ikast-Brande og Herning Kommunes forudgående godkendelse tilføres anden organiske gødning eller mere husdyrgødning - herunder husdyrgødning med et højere gennemsnitligt kvælstof- og fosforindhold – end forudsat på baggrund af ansøgningen."

Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Herning Kommune efter bestemmelserne i §§ 15-16 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ændring af udbringningsarealer: Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis disse som minimum dækker samme areal, og at disse ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Egenkontrolvilkår

13. Herning Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:
 - Ejerskifte af virksomhed
14. Til dokumentation for, at udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares imellem 2 miljøtilsyn og forevises ved tilsyn:
 - a. Markbog / gødningsregnskab
15. **Tilført husdyrgødning og anden organisk gødning - udbringningsarealer**
 - a. Der skal forelægges dokumentation for tilført mængde husdyrgødning
 - b. Der skal forelægges dokumentation for tilført mængde anden organisk gødning.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger, udtalelse fra Herning Kommunes Grundvandsteam, §21 udtalelse fra Ikast-Brande Kommune samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at tillæg nr. 2, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune tillæg nr. 2 til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Da der ikke sker ændringer i andre forhold end udvidelse og ændring af udbringningsarealerne, er det, det eneste som tages stilling til i dette tillæg.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 3 uger fra den 16. juli 2013 til den 6. august 2013. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

Udtalelse fra andre myndigheder

En del af udbringningsarealerne både ejede/forpagtede arealer og aftalearealer er beliggende i Ikast-Brande Kommune. Se §21 vurderingen nedenfor.

Aftalearealer

De i ansøgningen 106,43 aftalearealer er beliggende i både Ikast-Brande Kommune og Herning Kommune. Samlet er aftalearealerne dog vurderet i en eksisterende §16 arealgodkendelse til Thorupvej 54, 7451 Sunds af 28. april 2008. Da der i det ansøgte tillæg er indtegnet 106,43 ha og tilføres 56 DE overholdes vilkårene i den eksisterende §16 og der skal dermed ikke laves en ny §16 i forbindelse med dette tillæg, da aftalearealerne er vurderet i den eksisterende §16 arealgodkendelse til Thorupvej 54, 7451 Sunds af 28. april 2008.

Arealer i Ikast-Brande Kommune

Da en del af udbringningsarealerne er beliggende i Ikast-Brande Kommune er Ikast-Brande Kommune blevet bedt om en udtalelse jf. § 21 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Udtalelsen er vedlagt som 6 og 7.

Ikast-Brande Kommune udtaler 4. juni 2013: Vurdering af arealernes egnethed til udbringning af husdyrgødning er foretaget på baggrund af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk med det beregningsgrundlag og de normtal, som lå til grund for ansøgningssystemet den 2. maj 2013. Derudover er vurderingen foretaget på baggrund af Ikast-Brande Kommunes registreringer.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at den producerede husdyrgødning fra Sundsvej 22 og 24, 7430 Ikast (en anden produktion under Kjargaarden I/S) fortsat forudsættes udbragt inden for de udbringningsarealer, som fremgår af den til enhver tid gældende miljøgodkendelse af Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds – jf. miljøgodkendelse 31. maj 2010 af Sundsvej 22 og 24, 7430 Ikast.

Ikast-Brande Kommunes konklusion:

Underforudsætning af, at de generelle regler i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes, vurderer Ikast-Brande Kommune på baggrund af det oplyste, at de pågældende ejede og forpagtede udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune vil blive drevet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, når nedenstående supplerende vilkår overholdes:

1. Der skal årligt etableres efterafgrøder i 3% af efterafgrødegrundlaget ud over de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder. Det vil sige, at når det generelle krav er etablering af efterafgrøder på 13% af efterafgrødegrundlaget skal der etableres efterafgrøder på 17% af efterafgrødegrundarealet.

Der skal endvidere formuleres et vilkår, som sikrer, at udvaskningen ud af rodzonen fra markerne 23-0, 23-1 og 25-0 ikke overstiger 56 mg nitrat pr. liter – eller ikke overstiger den udvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlsniveau med et standard planteavlssædskifte efter gældende praksis herfor, hvis sidstnævnte udvaskningsniveau ligger over 56 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen.

Ovenstående vilkår erstatter vilkår 86 og 88 i den eksisterende miljøgodkendelse. Ikast-Brande Kommune vil derudover henvise til vilkårene i Ikast-Brande Kommunes udtalelse af 27. marts 2009 og supplerende mail af 14. april 2009 til Herning Kommune.

Ikast-Brande Kommune bemærker dog, at det følgende af Ikast-Brande Kommune tidligere formulerede vilkår, der er indarbejdet som vilkår 49 i eksisterende miljøgodkendelse kan ophæves, da dette krav nu er indskrevet som generel lov i Husdyrgødningsbekendtgørelsen:

Hvis en markstak – jf. vilkår 1.8 – skal ligge i mere end syv dage, inden udbringning på marken foretages, skal stakken overdækkes med plastik eller andet lufttæt materiale.

Det skal belyses nærmere, hvad nitratudvaskningen fra aftalearealerne med marknumrene 2-0, 2-1 og Obj-54 vil være, da det ansøgte – med arealernes beliggenhed delvist indenfor det udpegede nitratfølsomme indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat – kan forudsætte en arealgodkendelse efter § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Tilsvarende skal det belyses nærmere, hvorvidt aftalearealerne med numrene 2-0, 2-1, 3-1, 4-2, 4-3, 5-0 og Obj-54 er drænedede og omfattet af fosforklasse II, idet det ansøgte efter omstændighederne kan forudsætte en arealgodkendelse efter § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der er foretaget en Farm-N beregning, hvor husdyrgødning samt alle virkemidler er fjernet i ansøgt drift. Sædskiftet er angivet til et plantebrug-sædskifte med 10 % efterafgrøder (S3) i ansøgningskema nr. 54799 version 2 af 26. juni 2013 (fiktiv ansøgning). Udvasningen for planteavlbrug er ifølge FarmN på 63 kg N/ha. For at overholde Ikast-Brandes vilkår omkring markerne 23-0, 23-1 og 25-0 har ansøger valgt en G4 sædskifte, som giver en udvaskning på 62 kg N/ha. Der er i denne godkendelse stillet vilkår til dette. Se vilkår 4.

I det følgende vurderes kun på de ejede og forpagtede udbringningsarealer, der er beliggende i Herning Kommune.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 - 2024
- Regionsplan 2005 Ringkøbing Amt
- Naturplaner

Påvirkning af grundvand

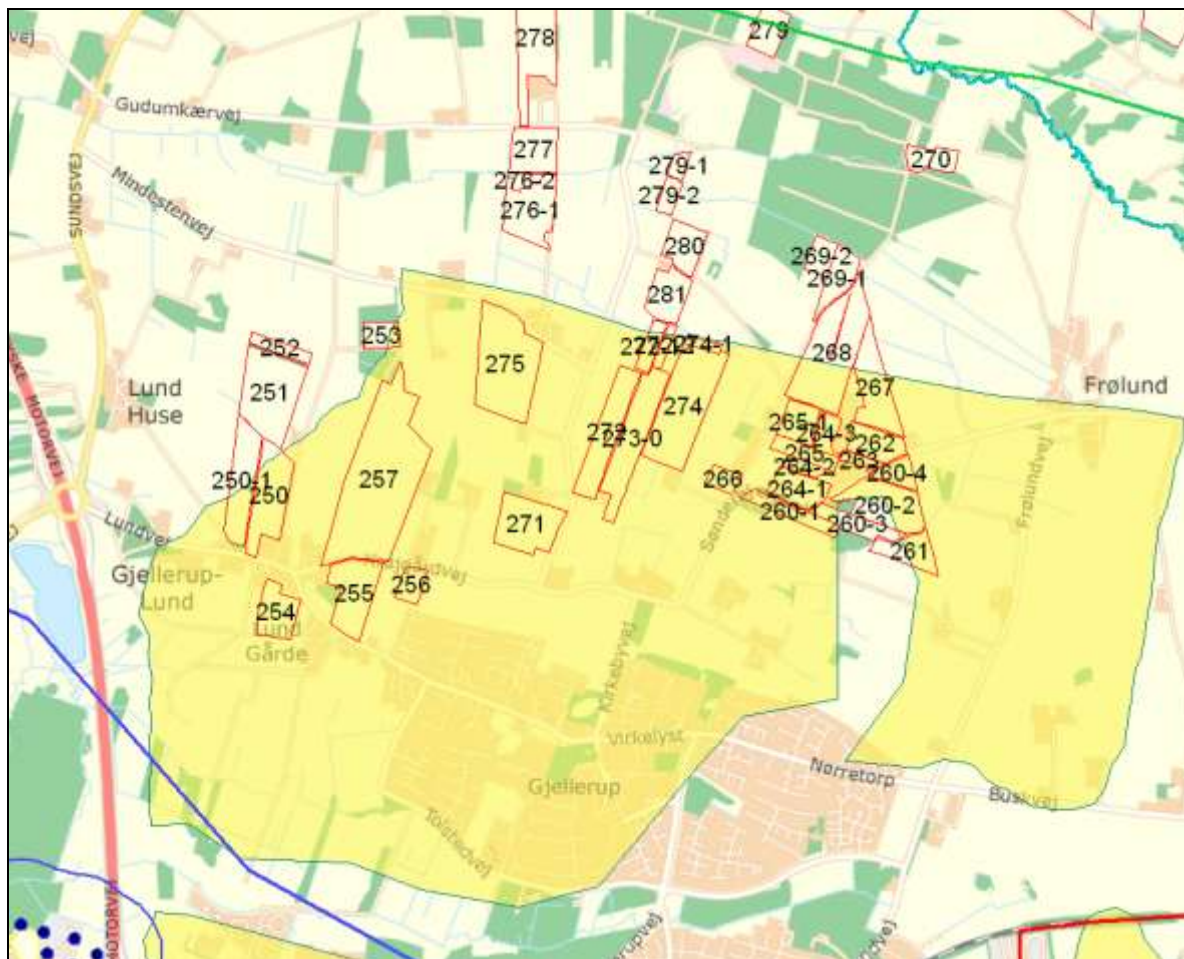
Grundvand

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer, der er nævnt i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

I Herning Kommune vurderes der konkret på udvaskningsberegninger på arealer der ligger i nitratfølsomt indsatsplanområde, nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) samt nitratfølsomt område med særlige drikkevandsinteresser. Derudover foretages der en konkret vurdering af nitratudvaskningen hvis udbringningsarealerne ligger indenfor en afstand af 300 meter fra fælles vandindvindingsboringer samt i indsatsplanområder.

NFI, udpegninger

En del af udbringningsarealerne, mark nr. 250, 250-1, 253, 254, 255, 256, 257, 260-1, 260-2, 260-3, 260-4, 261, 262, 263, 264-1, 264-2, 264-3, 265, 265-1, 266, 267, 268, 271, 272, 272-1, 272-2, 273-0, 274, 274-1 og 275 ligger i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og i indsatsområde Herning-Lind med hensyn til nitrat (ION), se de gule arealer. Se bilag 2.

Målestok 1:30.000. Gule arealer NFI/ION. Røde arealer markblok med beregning af nitratudvaskning.

På arealerne er der beregnet en udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet på 69 mg/l. Der er ingen merbelastning med nitrat i eftersituationen. Generelt skal udvaskningen af nitrat fra rodzonen til grundvandet være så lav som muligt i ION områderne.

Der er foretaget en Farm-N beregning, hvor husdyrgødning samt alle virkemidler er fjernet i ansøgt drift. Sædskiftet er angivet til et plantebrug-sædskifte med 10 % efterafgrøder (S3) i ansøgningskema nr. 54799 version 2 af 26. juni 2013 (fiktiv ansøgning). Udvasningen for planteavlsbrug er ifølge FarmN på 63 kg N/ha.

Kommunen accepterer en udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet på nedenstående arealer, der ikke må overstige en udvaskning på 66 kg N/ha: 250, 250-1, 253, 254, 255, 256, 257, 260-1, 260-2, 260-3, 260-4, 261, 262, 263, 264-1, 264-2, 264-3, 265, 265-1, 266, 267, 268, 271, 272, 272-1, 272-2, 273-0, 274, 274-1 og 275. Dette har ansøger overholdt ved at vælge et G3-sædskifte på markerne.

Hertil er der valgt 3% ekstra efterafgrøder på alle marker for at overholde kravet om ingen merbelastning i NFI områder, hvilket der er stillet vilkår omkring.

De resterende udbringningsarealer ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland, nitratfølsomt indsatsplanområde og nitratfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser. For udbringningsarealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser, vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

Det gøres opmærksom på at der er en 5 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring markvandsboringer, havevandsboringer og private drikkevandsboringer. Tilsvarende er der en 25 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandværksboringer (almen vandforsyning).

Det er registeret følgende boringer på ejendommens arealer:

- Markid 254, markvandsboring, DGU-nr 85.1349: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 275, markvandsboring, DGU-nr 85.1143: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 264-1, markvandsboring, DGU-nr 85.1597: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 162-1, markvandsboring, DGU-nr 85.1369: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 173-0, markvandsboring, DGU-nr 85.1398: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 172-0, markvandsboring, DGU-nr 85.1204: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 123-0, markvandsboring, DGU-nr 75.0920: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid ny 136-0, markvandsboring, DGU-nr 75.1744: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 130-0, markvandsboring, DGU-nr 75.0897: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 125-0, markvandsboring, DGU-nr 75.1538: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen
- Markid 157, markvandsboring, DGU-nr 75.1742: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen

Herning Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet mod nitratudvaskning ved de generelle landbrugsregler og med vilkår om et G3-sædskifte på markerne 250, 250-1, 253, 254, 255, 256, 257, 260-1, 260-2, 260-3, 260-4, 261, 262, 263, 264-1, 264-2, 264-3, 265, 265-1, 266, 267, 268, 271, 272, 272-1, 272-2, 273-0, 274, 274-1 og 275 og 3% ekstra efterafgrøder.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer, om overfladevandet påvirkes.

Husdyrbrugets påvirkning af overfladevand

Jævnfør husdyrloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra anlægget til miljøet. Derfor skal der vurderes på spildevand, vaskepladser, udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, samt sanitært spildevand, for at forebygge forurening med gylle, sanitært spildevand og forurenende stoffer såsom pesticidrester mm.

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der for udvidelsen på ejendommen er valgt et G3-sædskifte på arealer i ION og G4-sædskifte på 3 marker i Ikast-Brande Kommune er der stillet vilkår til dette. Derfor er der også stillet vilkår til referencesædskiftet (S4-sædskifte på JB1 og S2-sædskifte på JB11).

Søer

En del af markerne ligger i opland til Sunds Sø. Sunds sø opfylder (jævnfør Vandplan 2010-2015, Nissum Fjord, Hovedvandopland 1.4) miljømålet (god tilstand), hvad angår klorofyl, så der iværksættes ikke særskilt indsats. Modelberegning tyder dog på, at fosfortilførslen er for stor, og søen er kun i moderat tilstand hvad angår støtteparameteren kvælstof. Det vurderes derfor, at målopfyldelsen på sigt ikke vil kunne fastholdes. Søen er okkerbelastet, som følge af tilledning fra oplandet. Søen er udpeget som badevandssø og skal derfor opfylde kravene hertil. Det skal sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af markarealet ikke vil medføre en væsentlig øget tilførsel af næringsstoffer.

Herudover fremgår det af nedenstående tabel, hvilke marker, der ligger i nærheden af andre søer, herunder både § 3-beskyttede søer og ikke beskyttede søer. Se bilag 4.

Mark nr.	Afstand fra mark til sø
152-0	4 meter
140-0	5 meter
276-1	4 meter
227-0	4 meter

Ingen af udbringingsarealerne skråner mere end 6 ° ned mod søerne. Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringingsarealer, da der er fare for afstrømning til søer eller lignende. Ansøger oplyser ligeledes, at der som minimum holdes 10 meter sprøjte, gødsknings- og dyrkningsfri bræmmer til søerne i eller langs med udbringingsarealerne.

Herning Kommune vurderer, at ændring af landbrugsdriften af udbringingsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante søer, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod søen/søerne og idet de er beskyttet af de 10 meters sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri bræmmer.

Vandløb

Det fremgår af nedenstående tabel, hvilke marker der er vandløbsnære. For placering se bilag 4.

Mark nr.	Vandløbsnavn, strækning	Målsætning	Målsætning 2005
129-0	Malmkjær Bæk, Sønderås	E	Opfyldt
164-0	Malmkjær Bæk, Sønderås	E	Ikke opfyldt
169-0	Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft	E	Opfyldt
169-1	Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft	E	Opfyldt
169-4	Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft	E	Opfyldt
173-0	Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft	E	Opfyldt
175-0	Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft	E	Opfyldt
175-1	Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft	E	Opfyldt
18-0	Malmkær Bæk	E	Opfyldt
18-2	Møllegården	E	Opfyldt
22-0	Kjærgård Bæk/Nordre Tværmose Grøft	C	Ikke opfyldt
182-0	Gullestrup-Saltholt Afledningsgrøft	C	Opfyldt
227-0	Søndre Tværmosegrøft	C	Ikke opfyldt
225-0	Søndre Tværmosegrøft	C	Ikke opfyldt
279-0	Højris Å	B2	Ikke opfyldt
276-2	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
276-1	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
279-2	Lillebæk	B3	Opfyldt
279-1	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
269-1	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
269-2	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
261	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
260-2	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
260-3	Nybo Bæk	B3	Opfyldt
280	Sønderbjerg Afledningsgrøft	C	Ikke vurderet

Jævnfør Herning Kommuneplan 2013-2024 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Ovenstående vandløb afvander alle til Storåen, som er A-målsat. Målsætningen var jævnfør Regionsplan 2005 opfyldt. Stofåen har sit udløb i Nissum Fjord.

Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende. Ansøger oplyser ligeledes, at der som minimum holdes 10 meter sprøjte, gødsknings- og dyrkningsfri bræmmer til vandløbene langs udbringningsarealerne, der hvor randzonenloven gælder ellers 2 meters bræmmer.

Udbringningsarealerne skrâner på intet sted ned mod vandløbene.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbedriften og i den forbindelse landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbene.

Nitrat

Kvælstofudvaskning

Ud fra arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3.

For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der, i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, være et lavere husdyrtryk end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på ejendomsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Beregning af nitratudvaskning

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, derfor er arealerne robuste. Robustheden af arealerne vurderes ud fra, at arealerne ligger i et opland til et Natura 2000-område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning. Da arealerne ligger udenfor nitratklasserne, tilbageholdes mellem 76-100 % af kvælstoffet jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : 1,54 DE/ha.

DE_{reel} : 1,5 DE/ha.

Da DE_{reel} er mindre end DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt.

Herning Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler er tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder

EU har udpeget naturområder til vands, som set i et europæisk perspektiv er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, ramsar- og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Den enkelte kommune skal blandt andet vurdere, hvor stor N-udledningen fra det ansøgte projekts udbringningsarealer er i forhold til hvilket opland udbringningsarealerne er beliggende i. I Herning Kommune er der 3 vandoplande til hhv. Ringkøbing Fjord, Nissum Fjord og Limfjorden.

Dyretryk i kystoplandet

Stigende dyretryk i kystoplandet

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført.

I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, skal det fremgå af ansøgningen, at fra de arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning, vil der ikke være en større nitratudvaskning, end hvad der svarer til udvaskningen fra et handelsgødte planteavlbrug.

Med en reduktion af nitratudvaskningen til niveauet for et planteavlbrug menes, at udvaskningen nedbringes til et niveau, hvor der på den pågældende bedrift anvendes et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord) og kun gødes med handelsgødning.

Beregning af nitratudvaskning

Dyretrykket i oplandet til Nissum Fjord har siden 2007 været faldende.

Vurdering af potentiel nitratudvaskning til Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsarkonventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Før Herning Kommune træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen⁷, af kommunen foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁸. Dette medfører, at hvis det ikke, på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunens vurdering, ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder det, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁹ bilag 3. Vurderer Herning Kommune, at det er nødvendigt at

⁷ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁸ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁹ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

stille skærpede vilkår, for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunen forpligtet til dette. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunen afslå at godkende ansøgningen.

Nitratpåvirkning af Nissum Fjord

I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug skal kommunen vurdere, om forudsætningerne for de givne vandoplade, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret, er opfyldt.

På baggrund af analyser, som DMU har foretaget ifm. vandplanerne, har Miljøstyrelsen¹⁰ opstillet følgende afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke medfører en skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007,
Pkt. 1B: Eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen,
Pkt. 1C: Gennemførte initiativer¹¹, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Hvis pkt. 1A - 1C er opfyldt, skal der efterfølgende vurderes om det enkelte brug kan overholde pkt. 2A / 2B

- Pkt. 2A:** Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
Pkt. 2B: Må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Ad pkt. 1A, vurdering af udviklingen i kystoplandet til Nissum Fjord

Miljøstyrelsen har udgivet en samlet opgørelse over dyretrykket¹². Antallet af dyr er trukket fra CHR-registret for 2007 og frem. Der er foretaget en omregning fra antal dyr på stald til antal dyreenheder for hver af de relevante dyregrupper. I oversigten er der taget højde for, at normtallene for beregning af dyreenheder er ændret.

Nissum Fjord

Alle ansøgers ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i kystopland til Nissum Fjord. Alle udbringningsarealer i Herning Kommune, afvander til Felsted Kog. Felsted Kog, den inderste del af Nissum Fjord, er afsnøret fra resten af Nissum Fjord. Den inderste del af Nissum Fjord, dvs. området Felsted Kog, er stærkt belastet med næringsstoffer, hvilket betyder at målsætningen for området ikke er opfyldt.

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er nr. 58, Nissum Fjord. Felsted Kog er udpeget som "kystlagune" (1150) i forhold til habitatområdet.

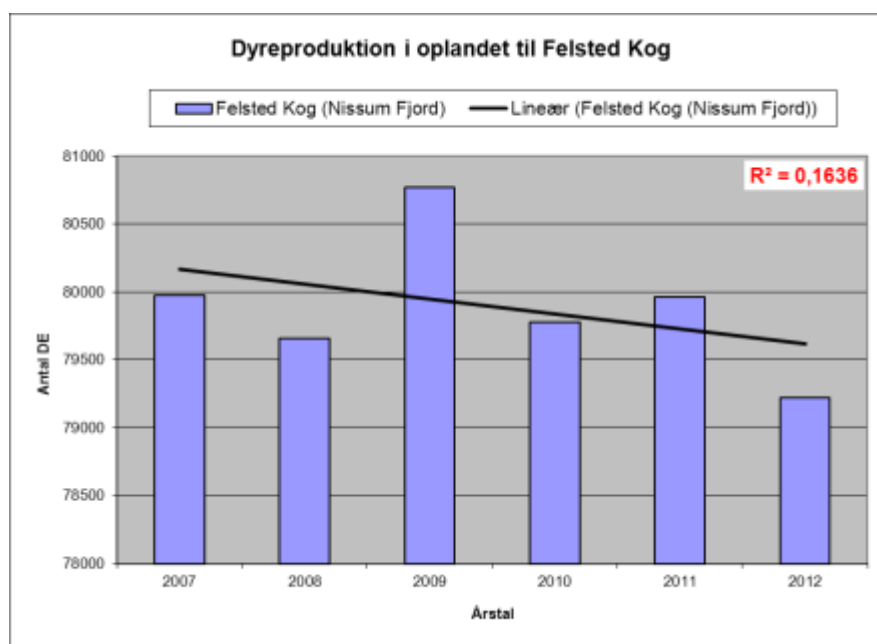
Det er vurderet, at udviklingen i dyretrykket for Felsted ikke kan beregnes vha. lineær regression, da korrelationskoefficient¹³ $R^2 = 0,16$ og dermed ikke opfylder betingelserne. I stedet benyttes en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår og niveauet pr. 1. januar 2007, hvilket viser at dyretrykket er faldet med 0,9 %. Herning Kommune vurderer, at antallet af DE i oplandet til Feldsted Kog i perioden fra 2007 til 2012 har været faldende, hvorved forudsætning 1A er opfyldt.

¹⁰ Wiki, digital vejledning, nitrat overfladevand

¹¹ Fx etablering af vådområder med henblik på at gennemføre vandplanlægningen efter miljømålsloven

¹² Data kan ses på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

¹³ Værdien R er den såkaldte korrelationskoefficient. R^2 angiver graden af sammenhæng mellem de to parametre. Den resterende del af variationen i den afhængige parameter skyldes tilfældig variation. Hvis $R^2 = 1$ er der en perfekt lineær sammenhæng, og hvis $R^2 = 0$ er der overhovedet ingen sammenhæng.

Udvikling i dyretrykket i oplandet til Felsted Kog (DE)	
2007	79.977
2008	79.657
2009	80.771
2010	79.775
2011	79.961
2012	79.221

Ad pkt. 1B

I perioden 1989-2005 er kvælstofafstrømningen reduceret med omkring 31 %, hvilket skyldes en forbedret spildevandsrensning, reduceret udledning fra dambrug samt et fald i udledningen fra landbrugsarealer som følge af vandmiljøindsatsen.

I perioden 2001 – 2005 udgjorde landbrugets bidrag af den samlede landbaserede tilførsel af kvælstof til Nissum Fjord 63 %, mens det naturlige baggrundsbidrag var på 26 %. Resten af tilførslingen kommer fra punktkilder, hvor hovedparten kommer fra renseanlæg og dambrug. I de 12 % kommer hovedparten fra renseanlæg og dambrug. Se tabellen nedenfor.

Kvælstoftilførsel til Nissum Fjord ¹⁴	2005-2009 (Tons N)	%	2015 (Tons N)	%
Åbent land				
– Naturlig baggrundsbelastning	593	26	593	27
– Landbrug	1.444	63	1.400	63
Punktkilder				
– Renseanlæg	96	4	96	4
– Regnbetingede udledninger	29	1	29	1
– Dambrug	92	4	87	4
– Industri	0	0	0	0
– Spredt bebyggelse	24	1	22	1
Bruttotilførsel	2.276	100	2.227	100
Retention	191	8	187	8
Nettotilførsel, stofafstrømning til hav	2.086	92	2.040	92

Frem til 2015 forventes der at ske en yderligere reduktion i belastningen af vandområderne med næringsstoffer som resultat af allerede iværksatte eller planlagte tiltag inden for Hovedvandopland til Nissum Fjord. Således forventes VMP III, ændring fra afgræsning til slæt, allerede vedtagne større naturgenopretningsprojekter samt kommunernes igangværende indsats på spildevandsområdet, at bidrage til yderligere reduktion i kvælstofafstrømningen på cirka 3 %.

¹⁴ Vandplan 2010-2015. Nissum Fjord. Miljøstyrelsen 2011

Punktkilder og spredt bebyggelse

I henhold til vandplanen for Nissum Fjord er den samlede udledning af kvælstof fra punktkilder for 2010 opgjort til 241 ton N / år.

Renseanlæg er den største punktkildeudleder af kvælstof til Nissum Fjord. På de eksisterende rensningsanlæg anvendes der allerede i dag den bedst tilgængelige rensning i relation til fjernelse af kvælstof og fosfor, hvorfor der kun kan forventes en marginal base-lineeffekt fra disse kilder.

Udledningen fra ferskvandsdambrugene i Hovedvandopland Nissum Fjord er siden midten af 1990'erne forblevet stort set uændret. Fra 2005 og frem til 2015 nedlægges og ombygges en del dambrug, med store reduktioner af den organiske udledning, mindre reduktion i fosforudledningen, men stort set ingen reduktion i udledningen af kvælstof. Årsagen til dette er, at der i forbindelse med moderniseringer og etablering af forbedret rensning på dambrugene, ofte gives tilladelse til et større foderforbrug, og at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges.

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring fra direkte udledninger af spildvand til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Samlet vurdering pkt. 1B

Samlet vurderer Herning Kommune, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Nissum Fjord, herunder særskilt til Felsted Kog i perioden 2007 til 2010, hvorved forudsætningen for pkt. 1B er opfyldt.

Ad. pkt. 1C

Herning Kommune har ikke inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorved forudsætningen for pkt. 1C er opfyldt.

Samlet vurdering pkt. 1A – 1C

Der er Herning Kommunes vurdering, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. pkt. 1A-C. Herning Kommune vurderer derfor, at det ansøgte, i kumulation med andre planer og projekter ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000 Habitatområde N65 / H58, Nissum Fjord, herunder Felsted Kog, ift. Pkt. 1A – 1C.

Pkt. 2A – 2B

Ifølge Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning er det beskrevet, hvordan kommunen kan foretage vurderingen af nitratudvaskningen til overfladevande¹⁵. Formålet med vurderingen er at undersøge, om nitratudvaskningen kan have en skadevirkning på vandbase-rede naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder (akvatiske naturtyper inkl. fjorde, bugter og vige).

Den digitale husdyrvejledning lægger et objektivi kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, kan have en skadevirkning på et Natura 2000-vandområde. Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasser) er således uændret, og ligger således fortsat til grund og er indarbejdet i de foreliggende vandplaner.

¹⁵ Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 – 6 og habitatbekendtgørelsen

AD pkt. 2

Nissum Fjord er opdelt i mere eller mindre adskilte bassiner. I sådanne fjorde vil det, jf. DMU's rapport nr. 787, have en negativ effekt på miljøet, hvis næringsstoffilførslerne flyttes 'indad' i fjorden. Vandområderne Felsted Kog er en del af den indre del af Nissum Fjord, og Herning Kommune vurderer, bl.a. på baggrund af ovenstående, at de skal betragtes som et forholdsvis lukket bassin.

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning fra projektet i sig selv, må nitrat- og fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført. Hvis udvaskningen sker til et vandområdet, der er karakteriseret som et lukket bassin, må udvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 1 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført.

Herning Kommune vurderer, at Felsted Kog, pga. den ringe vandudskillelse med resten af fjorden, skal betragtes som et særligt følsomt område / lukket bassin, hvorfor dette skal vurderes selvstændigt, da en øget belastning af dette område vil påvirke området væsentligt negativt. Nitratudvaskningen fra det ansøgte husdyrbrug, ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Natura 2000-område	N65 - Nissum Fjord	
	Hele fjorden	Felsted Kog
Delområde – kystopland		
Opland til Natura 2000-området	167.200 ha	120.243 ha.
Opland til Nissum Fjord /Felsted Kog	100.249 ha	68.678 ha.
Nuværende kvælstofbelastning ¹⁶	2.130 ton N /år	1.704 ¹⁷ ton N /år
Ejede og forpagtede arealer		
Nitratklasse 0	1.382,23 ha.	1.382,23 ha.
Nitratklasse I	0 ha.	0 ha.
Nitratklasse II	0 ha.	0 ha.
Nitratklasse III	0 ha.	0 ha.
Areal til udbringning i alt	1.382,23 ha.	1.382,23 ha.
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen)	76-100 (middel 88 %)	76-100 (middel 88 %)
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (NUDRIFT, FarmN)	86,1 Kg N/ha/år	86,1 Kg N/ha/år
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (ANSØGT DRIFT, DEreef)	85,4 kg N/ha/år	85,4 kg N/ha/år
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år) (ansøgt drift – nudrift = 50,60 kg N/ha/år – 43,2 kg N/ha/år)	-0,7 Kg N/ha/år	-0,7 Kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år) (0,125 x antal ha x udvaskning fra rodzonen = 0,125 x 1.382,23 ha x -0,7 kg N/ha/år)	-120,9 kg N/år	-120,9 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./ promille) (-120,9 kg N/år / 2.130.000 kg N/år (eller 1.704.000 kg N/år) x 1.000)	-0,06 ‰	-0,07 ‰

Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til -0,07 ‰ af den samlede udvaskning til Felsted Kog. Samlet set udleder det ansøgte -0,06 ‰ til hele Nissum Fjord.

Udvaskning fra rodzonen kg N/ha i nudrift er beregnet på baggrund af brug af husdyrgødning i nudrift, hvor eventuelle virkemidler er slettet og der er brugt et almindeligt standard-sædskifte (S4 til JB1 og S2 til JB11) Udvaskningen fra rodzonen kg N/ha i ansøgt drift er beregnet på baggrund af den ansøgte drift med virkemidler. De brugte virkemidler er et G3-sædskifte på 25 marker og et G4-sædskifte på 3 marker samtidig med 3% ekstra efterafgrøder.

¹⁶ Fra tabel 2.4.8., nuværende og fremskrevet kvælstofbelastning, Kilde: Vandplan, 1.4 Nissum Fjord, Miljøstyrelsen, dec. 2011

¹⁷ Omkring 80 % af den samlede næringsstoffilførsel til Nissum Fjord løber ind i Felsted Kog. Kilde: forslag til Vandplan, 1.4 Nissum Fjord

I henhold til afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på Natura 2000-områder, der ligger i Nissum Fjord.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Felsted Kog og Nissum Fjord således udgør mindre end 1 %, finder Herning Kommune, at der, i den konkrete sag, ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til Nissum Fjord. Derfor forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Nissum Fjord.

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at den maksimale merbelastning pr. år ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Nissum Fjord og næppe målbar. Dermed vurderer Herning Kommune, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Samlet vurderer af kvælstofudvaskningen

Herning Kommune vurderer ud fra det ovenstående, at det ansøgte projekt, i kumulation med andre planer og projekter, ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000-områder i Nissum Fjord.

Fosfor

Fosforoverskud

I henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug¹⁸, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor.

– For arealer på drænedele lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).

– For arealer på drænedele lerjord, hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0, stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).

– På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet (FeBD:PBD-molforholdet) er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende Fe/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).

– For arealer på drænedele lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance (Fosforklasse 3).

Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning.

Udbringningsarealer i opland til Nissum Fjord

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor¹⁹.

En del af udbringningsarealerne svarende til cirka 78 ha ligger i fosforklasse II. Fosforklasse II er lavbundsarealer. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandt ved dræning eller grøftning²⁰. For disse udbringningsarealer er der krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges. Se bilag 3.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal, kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle

¹⁸ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009 med efterfølgende ændringer

¹⁹ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

²⁰ Bekendtgørelse 2011-04-06 nr. 291 om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal knyttes til bedriftsniveau. Der udbringes i ansøgt drift 29,8 kg P/ha pr. år, mens der fraføres 18,9 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringningsarealer på 10,9 kg P/ha pr. år. Endvidere viser beregningerne, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha er beregnet til 13,8 kg P/ha/år. Derved er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Fosforpåvirkningen af Nissum Fjord

Nissum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor²¹. Ifølge Miljøstyrelsens WIKI vejledning²² findes der p. t. ikke beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til udbringningsarealerne og tab af fosfor til vandmiljøet.

Tilføres der mere fosfor til udbringningsarealerne, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen²³. Derfor er beskyttelsesniveauet²⁴ for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000-vandområder, som er overbelastet med fosfor, fastsat ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt.

Beskyttelsesniveau

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra udbringningsarealernes fosfortal²⁵, jordtype og dræningsforhold samt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrbrugene. Heri er det forudsat, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende. Dyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord er faldende.

Herning Kommune vurderer derfor, at fosforoverskuddet kan beregnes som foreskrives i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Beregning af fosforoverskud

Det kan ikke kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten. Derfor skal fosforoverskuddet vurderes ud fra en "worst case" situation, jævnfør WIKI-vejledningen. Miljøstyrelsen foreslår at kommunerne bruger følgende grundlag og parametre ved den endelige vurdering:

I landbrugsjord ophobes der i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm jordlag. Der tabes i gennemsnitligt 0,2 kg P/ha. Fra landbrugsarealer tabes der maksimalt 1 kg P/ha, mens der på udyrkede arealer tabes ca. 0,08 kg P/ha.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Nissum Fjord

Nedenstående beregninger af fosforbelastningen til Nissum Fjord er baseret på et eksempel fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vurderer, at påvirkning af fosfor under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne måles.

²¹ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

²² Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, løbende opdatering.

²³ Herunder transportveje for fosfor i form af dræn og lign.

²⁴ jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

²⁵ Jordens fosfortal er en indikator for fosforpuljens størrelse.

Belastning af vandplansområde	Oplandsberegning	
	Hele Nissum Fjord	Felsted Kog
Samlet areal i oplandet	167.876 ha	120.251 ha
Opdyrket areal i oplandet (68 % af samlet areal)	167.876 ha x 0,68 = 114.156 ha	120.251 ha x 0,68 = 81.771 ha
Fosforbelastning fra dyrket areal i oplandet (0,2 kg P/ha)	114.156 ha x 0,2 kg P/ha = 22.831 kg P	73.353 ha x 0,2 kg P/ha = 16.354 kg P
Fosforbelastning fra udyrket areal i oplandet (0,08 kg P/ha)	53.720 ha x 0,08 kg P/ha = 4.298 kg P	46.898 ha x 0,08 kg P/ha = 6.542 kg P
Fosforbelastning fra øvrige kilder (bebyggelse)	²⁶ 17.100 kg P	17.100 kg P x (120.251/167.876) = 12.255 kg P
Fosforbelastning i alt fra oplandet	44.229 kg P	35.151 kg P

Ejede og forpagtede arealer	Ansøgt drift
Ansøgt udbringningsareal	1.382,23 ha
Fosforoverskud pr. ha, jf. ansøgning	11,0 kg P/ha
Procentvis forøgelse i godkendelsesperioden	11,0 kg P x 8 år = 88,0 kg P 88,0 kg P / (2.000 kg P/100) = 4,4 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget	1.382,23 ha x 1 kg P/ha x 4,4 % = 60,8 kg

Husdyrbrugets andel af fosforbelastningen	Samlet resultat (procent)
Husdyrbrugets andel i Felsted Kog	60,8 kg P x 100 / 35.151 kg P = 0,17 %
Husdyrbrugets andel i Hele Nissum Fjord	60,8 kg P x 100 / 44.229 kg P = 0,14 %

Det ansøgte har beregningsmæssigt en fosforudvaskning svarende til henholdsvis 0,17 % af den udvaskning til Felsted Kog og 0,14 % af den udvaskning til hele Nissum Fjord.

På baggrund af dette vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af markarealerne ikke i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Nissum Fjord / Felsted Kog.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Herning Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt, da husdyrbrugets påvirkning i godkendelsesperioden på 8 år er under 1 %.

²⁶ Tabel 2.2.2, Vandplan – Hovedvandopland Nissum Fjord (2010), Miljøministeriet

Påvirkning af natur

Spredningskorridorer

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i områder, der i Herring Kommuneplan 2013-2024 er udpeget som spredningskorridor.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Ammoniakemission fra anlæg, påvirkning af naturområder

Hovedparten af ammoniakemissionen fra et husdyrbrug vil på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition (kvælstofnedfald), som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for cirka 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Idet ansøgningen er indsendt efter 15. marts 2011 skal den behandles ifht. Lov nr. 122 af 23/02/2011 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og bek. nr. 291 af 6. april 2011 (gældende fra 10. april 2011) om ændring af bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der skal foretages en vurdering af overholdelse af kravene i bekendtgørelsens § 11, jf. bekendtgørelsens bilag 3.

Jævnfør loven må der ikke foretages ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, der ligger mindre end 10 meter fra de naturtyper, som er omfattet af § 7 hvis det pågældende projekt giver anledning til øget ammoniakfordampning fra produktionsanlægget. Derudover fremgår af bilag 3 i bekendtgørelsen, hvor meget ammoniakdeposition fra et produktionsanlæg der må afsættes på nærmere definerede § 7 naturtyper.

Der skal således foretages en vurdering af:

1. **Totaldepositionen på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1 nr. 1 beliggende indenfor Natura 2000-områder – en række nærmere bestemte naturtyper samt heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. (Kategori 1-natur)**
2. **Totaldepositionen på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1, nr. 2 beliggende udenfor Natura 2000-områder – Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. (Kategori 2-natur)**
Merdepositionen af øvrige ammoniakfølsomme naturtyper efter konkret vurdering – øvrige heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (Kategori 3-natur)

Beskrivelse af natur

Kategori 1 natur:

Natura 2000-landområder

EU har udpeget terrestriske naturområder, som set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Såfremt marken er helt eller delvist beliggende indenfor habitatafgrænsningerne, skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste Natura 2000-landområde, EF-habitatområde, er Ovstrup Hede med Røjen Bæk nr. 249. Se bilag 1. Markerne 190-0, 191-0, 192-0 og 194-0 ligger op ad Ovstrup Hede, mens det fjernest beliggende areal ligger cirka 11,5 km mod sydøst. Da de nærmeste marker ligger op ad beskyttet natur anbefales det at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Det er fordi, ved udbringning af gylle kan der konstateres påvirkning af nærliggende arealer på op til 1 kg N/ha/år indenfor 10 meter fra markkant som følge af afdrift.

Ovstrup Hede, der ligger mellem Herring og Holstebro, er et 490 hektar fredet område med indlandshede, nåletræsplantage, enge, overdrev og vandløb. Indlandshedens flora og fauna er sårbare. Ovstrup Hede er A-målsat i Herring Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte områder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.

Ovstrup Hede er udpeget på baggrund af naturtyper:

Nr.	naturtyper	Nr.	naturtyper
3260	Vandløb med vandplanter	6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyng	7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)	7230	Rigkær
6230	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund		

Endvidere er nedenstående arter også en del af udpegningsgrundlaget:

Nr.	arter	Nr.	arter
1037	Grøn kølleguldsmed (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)		

Grøn Kølleguldsmed er medtaget på Habitatsdirektivets bilag IV og er udpeget som en af de arter, som Herning Kommune er særlig forpligtet til at passe på. Ifølge Den Danske Rødliste blev guldsmeden tidligere negativ påvirket af eutrofiering, udretning af vandløb og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse. Da tilstanden i vandløbene er i bedring, er det nu formentlig udelukkende hård vandløbsvedligeholdelse, som kan påvirke arten negativt. Baggrundsbelastningen for området ligger mellem 16,1 kg N/år. Naturtypen har en tålegrænse på 10-25 kg N/ha/år.

Herning Kommune vurderer, at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning på udbringningsarealerne ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof: Kategori 2 og 3 natur:

Alle markerne har været dyrket i nudrift. Ved udbringning af gylle kan der konstateres påvirkning af nærliggende arealer på op til 1 kg N/ha/år indenfor 10 meter fra markkant som følge af afdrift. Mark 130-0, 140-1, 141-0, 143-0, 158-1, 222-0, 225-0, 228-1 og 279-0 ligger op til beskyttet natur. Det anbefales derfor, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Der er ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealerne.

Markerne 142-1, 140-0, 130-0, 133-0, 221-0, 222-0, 223-0, 224-0, 225-0, 227-0, 228-0, 228-1, 229-0, 229-1, 278 og 278 ligger indenfor 1.000 meter til hedeområder, som er natur beskyttet efter § 3 i husdyrloven og § 7 i Husdyrloven (kategori 2 natur). Det nærmeste hedeområde ligger opad mark nr. 221-0.

Derudover er der flere § 3 registrerede hede-, mose- og engarealer længere væk end 50 meter fra udbringningsarealerne. Bilag 4.

Ammoniakfølsom skov

Markerne nr. 130-0, 130-2, 133-0, 133-1, 134-0, 135-0, 138-0, 138-1, 159-0, 182-0, 222-0, 269-2, 269-1 og 279 ligger op ad potentielt ammoniakfølsom skov. Derfor anbefales det, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift.

Herning Kommune vurderer samlet, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil påvirke de nærvedliggende naturarealer og de beskyttede hedeområder væsentligt. Endvidere er de generelle regler sikkerhed nok i forhold til beskyttelse mod tilstandsændringer med de stillede vilkår.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets²⁷ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter, observeret i Herning Kommune eller på lokaliteter i Midtjylland gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Damflagermus, vandflagermus og sydflagermus er observeret ved Gødstrup Sø. Desuden forekommer flere arter af flagermus i Midtjylland og kan derfor forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Flagermus raster, overvintrer og kan yngle i huller, sprækker eller under løstsiddende bark på gamle træer, i bygninger og lignende eller i huler. Damflagermus og vandflagermus jager over åbent vand ved søer og langs vandløb. Sydflagermus kan tillige jage over åbne hedestrækninger. Læhegn, bryn, bræmmer og diger fungerer som ledelinier fra rasteområdet til fourageringsområdet, og skal helst forblive intakte uden afbrydelser, for at fungere optimalt. Ud fra flagermusens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Birkemus er kendt fra Sønderjylland og Limfjordsområdet. Artens udbredelse i Limfjordsområdet er nordvest for Herning Kommune. Den eneste registrering i Herning Kommune er i 2001, hvor den blev fundet nær Gødstrup sø ved Tjørring. Om sommeren yngler og raster birkemusen i digeskel, lysåben, ældre skov med tæt urvegetation, kratbevoksede moser, fugtige enge, udyrkede marker eller ekstensivt dyrkede marker. Birkemusen går i dvale fra oktober til maj i diger, på overdrevsskrænter, og på højtliggende hede- og plantageområder. Andre områder kan også fungere som vinteropholdssted, men pløjning og gravearbejde kan ødelægge reden, der befinder sig i 20 – 40 cm's dybde. Det vurderes, at den ansøgte udvidelse ikke indebærer opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringingsarealer og dermed vil udvidelsen ikke have en negativ påvirkning på birkemusens levevis.

Odderen forekommer i store dele af Jylland og også i Herning Kommune. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjældent blandt andet i den vestlige del af Midtjylland. Egnede yngle- og rasteområder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, solvendte skrænter langs veje, jernbaner og i grusgrave. I forbindelse med landbrug er stendiger, levende hegn og særligt stendynger med indsamlede marksten gode rasteområder. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Grøn mosaikguldsmed lever primært i Nordsjælland, men strejfer er registreret rundt om i landet. I Herning Kommune er arten observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg. I sin cyklus er arten afhængig af planten Kребseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb med kребseklo. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved kребseklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleuldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Hunnen lægger sine æg direkte i vandløbet. Larverne ligger nedgravet i bunden på en sten, sandet strækning med minimal undervandsvegetation og kommer til tider op til overfladen og skjuler sig mellem sten og rødde fra udhængende brinker.

²⁷ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Den færdige guldsmed udvikles på sten, tør lagte bredder og planter i vandkanten. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

Padder

Løgfrø findes spredt ud over det meste af Danmark, og kan således forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Strandudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Indlands forekommer arten primært i grusgrave. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer.

Stor vandsalamander kan forekomme i det meste af landet, og dermed også i Herning Kommune. Arten yngler i klarvandede, lavvandede vandhuller med bundvegetation, de kan skjule sig i. Kvasbunker og stendynger med indsamlede marksten giver gode overvintringsmuligheder.

Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer blandt andet i Vestjylland, og arten findes sandsynligvis indenfor kommunegrænsen. Den kan være svær at skelne fra butsnudet frø, og derfor kan observationer af butsnudet frø indeholde forekomster af spidssnudet frø.

Herning Kommune har ingen aktuelle registreringer af habitatdirektivets bilag IV i umiddelbar nærhed af ejendommens udbringningsarealer.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegnings fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegnings af kulturmiljø, fredninger mm., der er registeret i området.

Udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede områder / Fredninger
- Fredede områder eller
- Skovrejsning

For oversigtskort se bilag 5.

Beskyttede sten- og jorddiger

Ved mark nr. 223-0 og 275 er der registreret beskyttet diger langs markkanterne. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer, eller har fungeret, som hegn og har, eller har haft, til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, der både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

- Jf. Museumslovens § 29a må digerne ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.
- Jf. museumslovens § 29f må der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

Fredede fortidsminder

Der er registreret en gravhøj i nærheden af mark nr. 255, hvor den 100 meters beskyttelseslinje omkring gravhøjen går ind over markarealet. Idet der er fortidsminder tæt ved mark nr. 255, gøres der opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven²⁸ ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse²⁹ må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra fortidsminder, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

Kulturhistorisk interesseområde

Markerne 190-0, 191-0, 192-0, 193-0 og 194-0 ligger i et kulturhistorisk interesseområde op til Ovstrup Hede. Dette har ingen betydning for driften af arealerne.

Herning Kommune vurderer, at selvom bedriften er beliggende i et kulturarvsareal med mange gravhøje har landbrugsdriften af arealerne umiddelbart ingen betydning for kulturmiljøet.

²⁸ Museumslov, nr. 1505 af 14/12 2006

²⁹ Lov om naturbeskyttelse, nr. 749 af 21/06 2007

Gennemgang af BAT for Keldsgårdvej 1

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, er det Herning Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notatet for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for udbringningsarealerne for Keldsgårdvej 1, Sunds blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til udbringningsarealerne skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Udbringning af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning³⁰, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Herning Kommune vurderer, at anvendelse BAT indenfor management som minimum skal leve op til følgende punkter:

Mark og gødningsplaner

- At der årligt bliver udarbejdet mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov
- At der bliver ført journal over eventuelle afvigelser fra mark- og gødningsplanen

Hvert år udarbejder ansøger i samarbejde med planteavlskonsulenter en mark- og gødningsplan for ejendommens jorder, som sikrer at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I mark- og gødningsplanen tages blandt andet hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

³⁰ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

BAT – Udbringning af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor udbringning af husdyrgødning

- Overholdelse af regler for udbringningstidspunktet
- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder
- Afgasning af gylle på biogasanlæg
- Gylleseparation
- At den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov
- At der ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold det vil sige kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Udbringningsteknologi

- Ansøger sørger for ikke at køre på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket udbringningsareal, da der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende
- Der holdes som minimum 2 meter dyrknings-, gødsknings og sprøjtefri bræmme til vandløb, jord- og stendiger samt gravhøje
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage
- Gylleforsuring kan benyttes som alternativ til nedfældning i afgrøder
- Forsuring kan ikke bruges som alternativ til nedfældning på ubevokset / sort jord

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen udbringes på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Herning Kommune vurderer, at ovenstående lever op til kravet om BAT indenfor udbringning af husdyrgødning samt anden organisk gødning.

Miljøteknisk beskrivelse

Husdyrgødning

Tabel 1, Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE kvæg, får, geder	DE – svin og andre dyr
Dybstrøelse	29.248,55	3.511,01	295,40	6,97
Kvæggylle	65.630,80	11.271,30	749,71	0
Svinegylle	95.485,04	22.392,21	0	1017,74
Tilført	26.798,00	5.795,00	6,97	62,13
Fraført	5.427,00	1.219,00	0	56,00
Anden organisk gødning	19.320,00	4.060,00	0	0
I alt	209.684,39	41.234,52	1.045,11	1.024,71

Harmoniregler

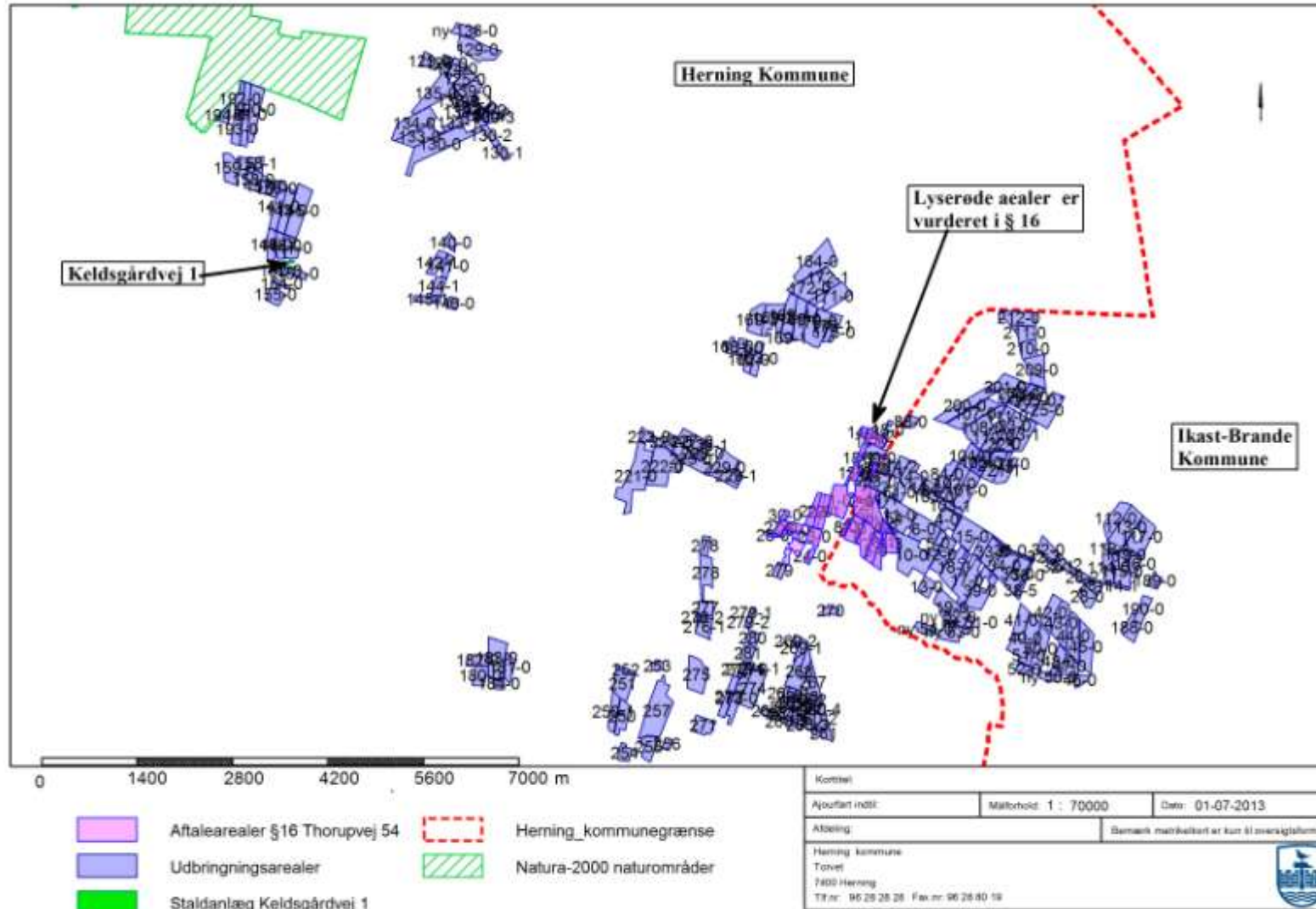
Udbringningsarealerne er på i alt 1.488,66 ha, hvoraf 106,43 ha er aftalearealer. Se bilag 1. Aftalearealerne er vurderet i en §16, se tidligere omtale. Ejendommen, der er konventionel drevet, har et harmonikrav på 1,54 DE/ha. Det vurderes, at harmonikravet er overholdt.

Der udbringes i alt 2.069,82 DE husdyrgødning på udbringningsarealerne, svarende til 1,5 DE pr. ha.

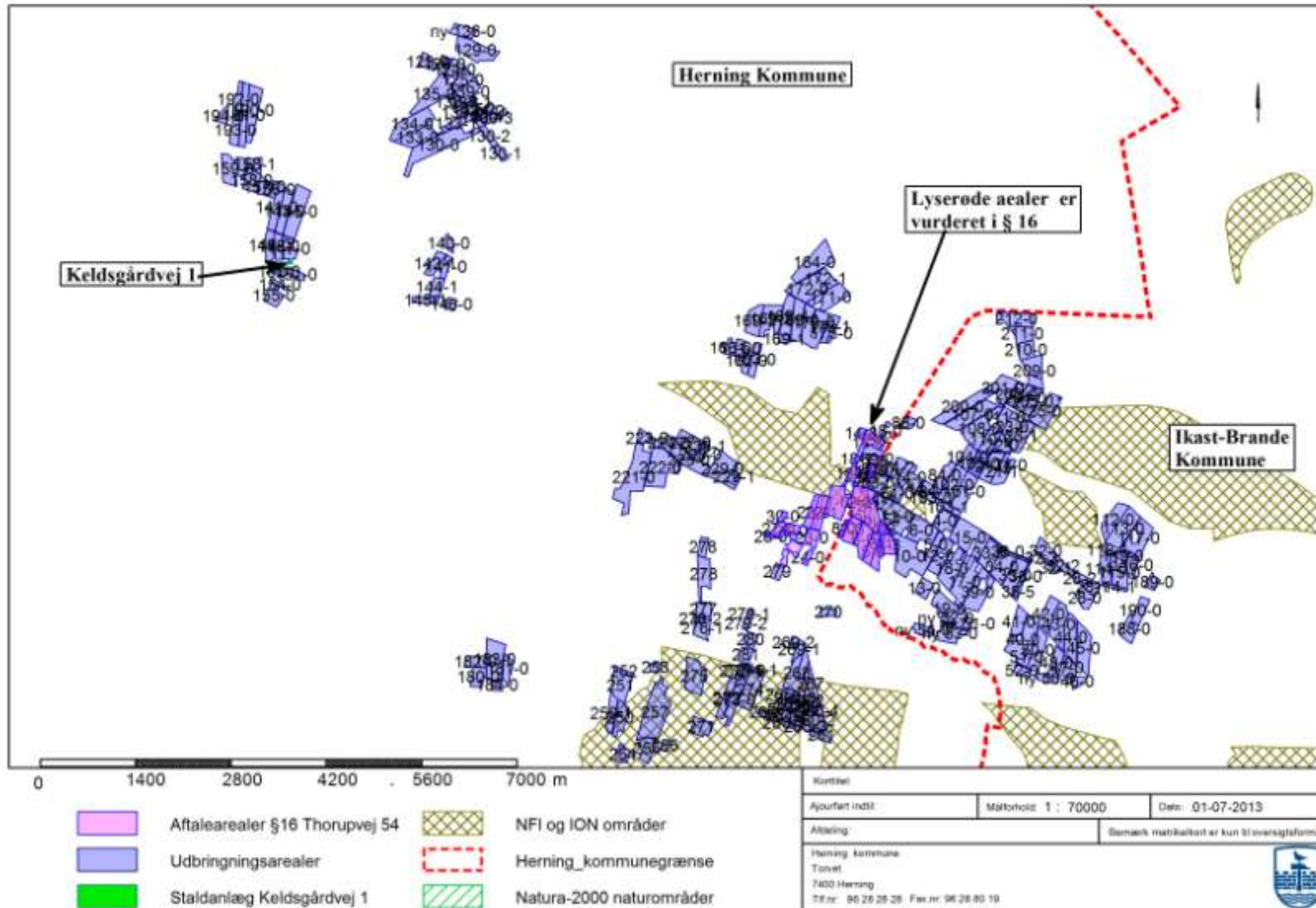
Der modtages anden organisk gødning til udbringning på udbringningsarealet.

Bilag 1. Oversigtkort, fordeling af areal og Natura 2000 natur.

Oversigtkort, fordeling af alle udbringningsarealer og Natura 2000 område, Kategori 1

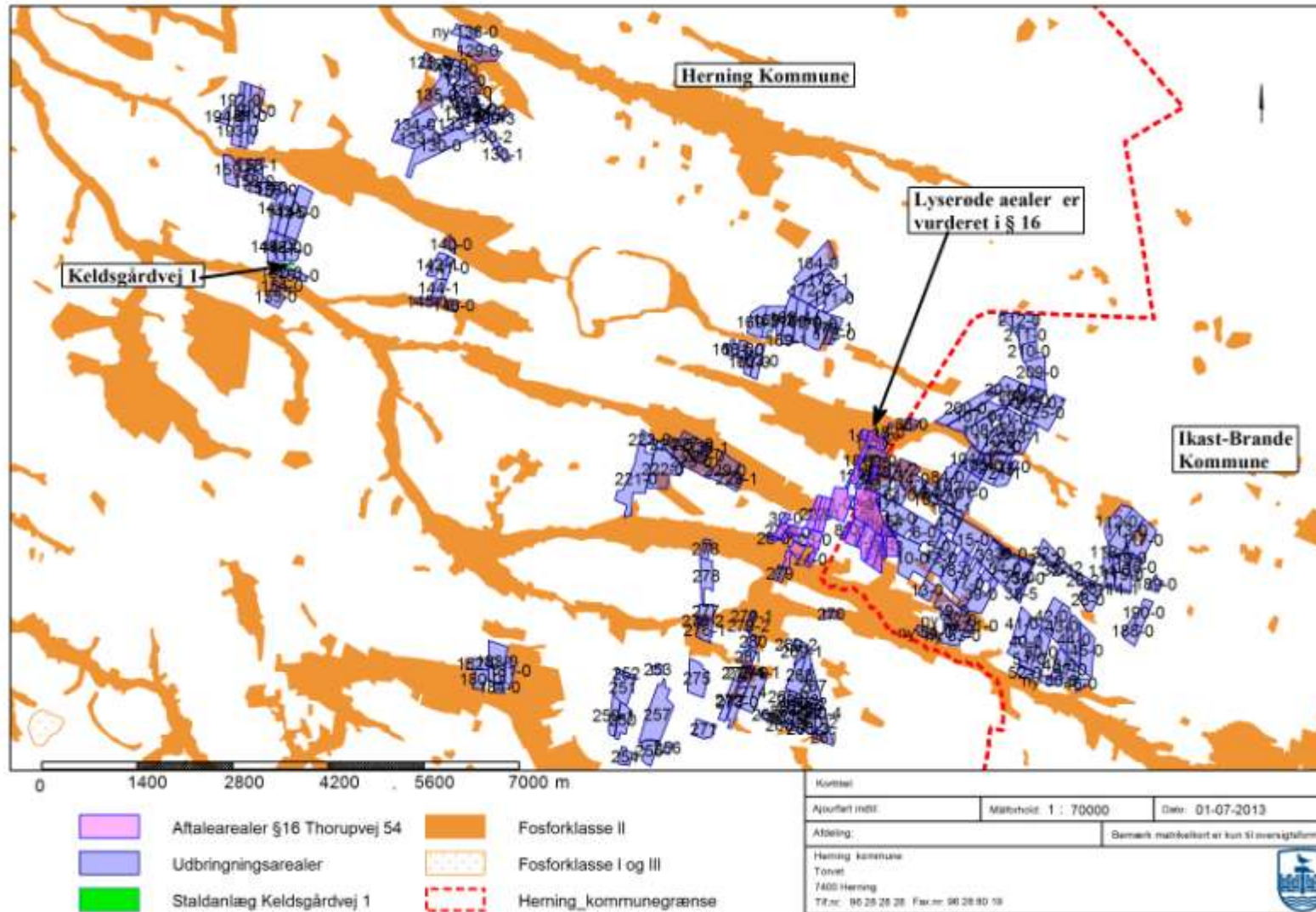

Bilag 2: Udbringningsarealer i forhold til NFI- og ION-områder.

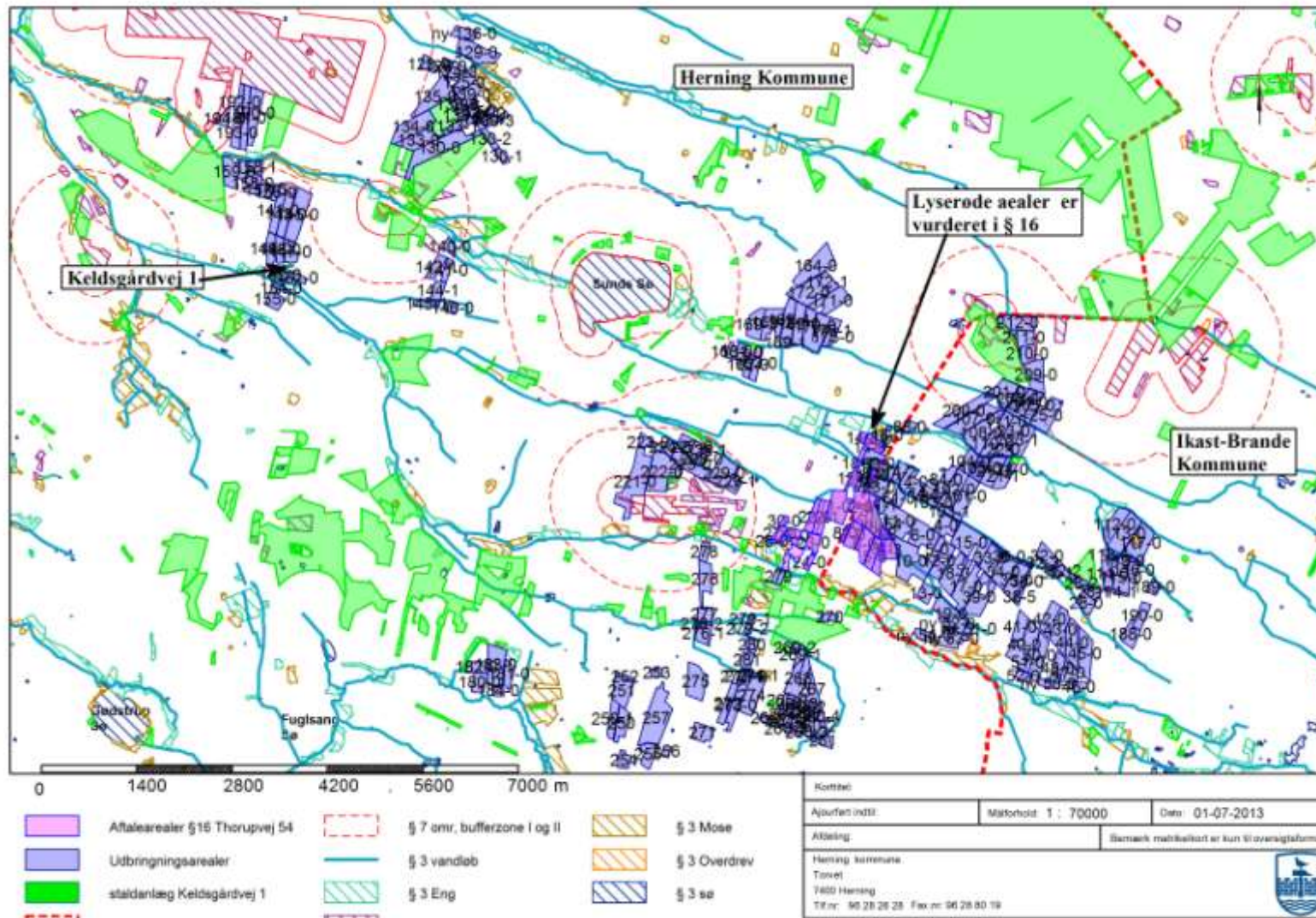

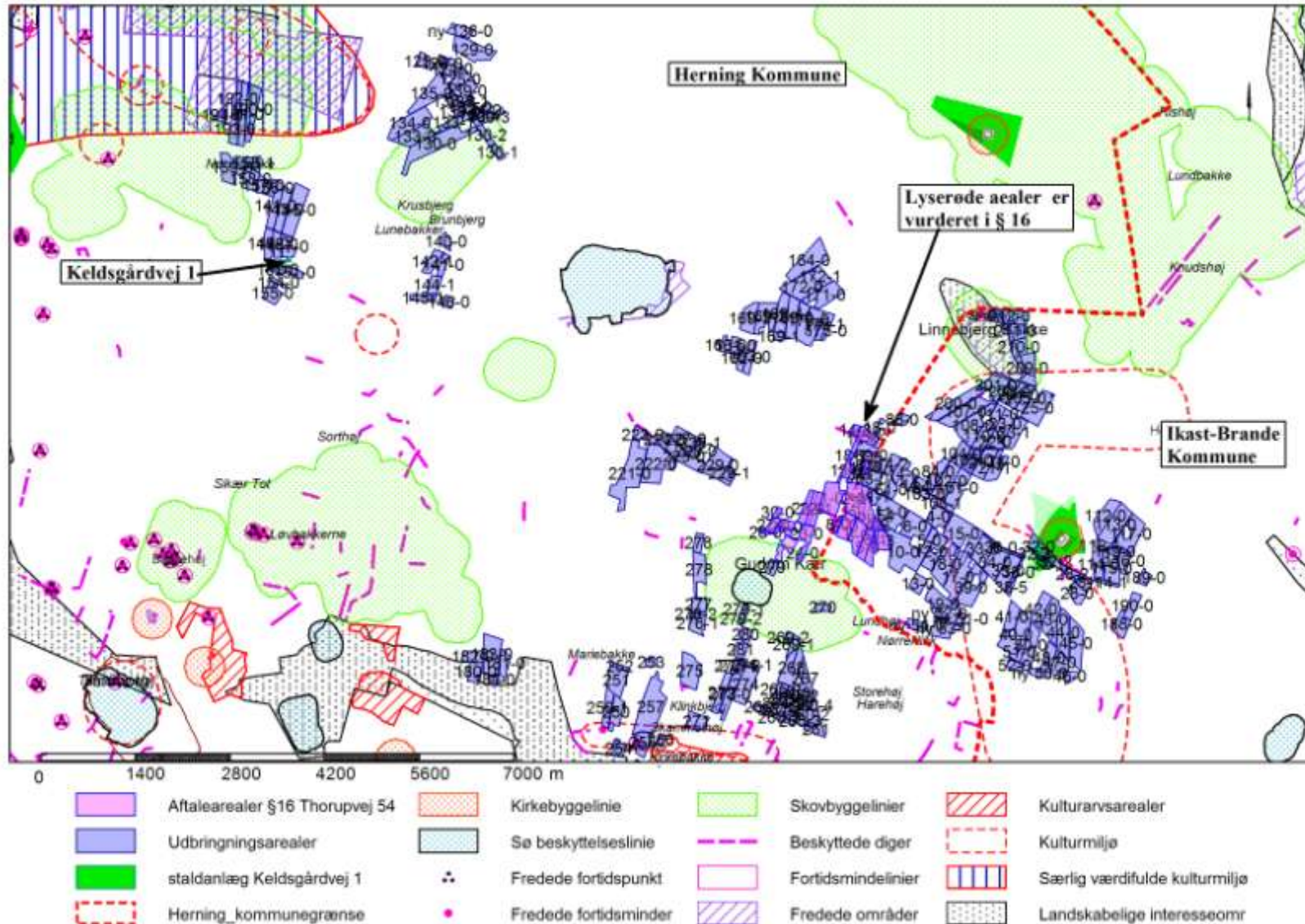
Bilag 3: Udbringningsarealer i forhold til fosforklasse I, II og III.

Bilag 4: Udbringningsarealer i forhold til § 3 områder, vandløb og søer.

Bilag 5: Udbringningsarealer i forhold til kulturmiljø.

Bilag 6: Arealudtalelse fra Ikast-Brande Kommune (§ 21).

Ikast-Brande
Kommune

Herning Kommune

Miljø og Klima

Att.: Louise Lindegaard Weinreich - e-mail: ml@herning.dk

4. juni 2013

Udtalelse vedrørende udbringning af husdyrgødning fra Kjørgaarden 1/S - herunder fra Koldsgårdvej 1, 7451 Sunds - på arealer i Ikast-Brande Kommune

Herning Kommune har i forbindelse med ønskede ændringer i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse af husdyrbruget på Koldsgårdvej 1, 7451 Sunds, hørt Ikast-Brande Kommune angående udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune. Høringen foretoges med henvisning til § 21 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*¹.

Ansøgning og forudsætninger

På de pågældende ejede og forpagtede udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune - jf. kortbilaget - ønskes udbragt husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til i alt 1,6 DE/ha i form af svinegylle, kvæggylle, dybstøvelse og anden organisk gødning. Ca. 45 % af de udbragte dyreenheder er fra svin, ca. 46 % er fra kvæg, mens ca. 9 % er i form af anden organisk gødning. Gennemsnitligt vil kvælstof- og fosforindholdet i de udbragte dyreenheder være ca. 93 kg N/DE og ca. 18 kg P/DE, og der vil således blive udbragt ca. 149 kg N/ha og ca. 29 kg P/ha i form af husdyrgødning og anden organisk gødning ved 1,6 DE/ha.

III de pågældende aftalearealer, hvoraf en del ligger i Ikast-Brande Kommune, ønskes afsat 56 DE i form af svinegylle med et indhold på ca. 97 kg N/DE og ca. 22 kg P/DE. Ved udbringning af 1,4 DE/ha svarer dette til en tildeling på ca. 136 kg N/ha og ca. 16 kg P/ha.

Det forudsættes, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse*² og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes.

¹ Bekendtgørelse nr. 254 af 31. marts 2009 om tilkendelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (med senere ændringer).

² Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmaessigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Miljøafdeling

Centerparken 1

7330 Brande

Tlf.: 9960 4000

Fax: 9960 3259

E-mail:

asjen@ikast-brande.dk

Sagsbehandler:

Asger Jensen

Direkte telefon:

9960 3371

Sags ID:

2013/18188

De endelige Vand- og Natura 2000-planer, der blev vedtaget i december 2011 på baggrund af *Miljømålsloven*³ for planperioden frem til 2015, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen. Ikast-Brande Kommune antager, at dette fortsat vil være tilfældet vedrørende Vandplanerne, selv om Natur- og Miljøklagenævnet i december 2012 har hjemvist disse til fornyet behandling hos Naturstyrelsen. Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes blandt andet ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Vurdering af arealernes egnethed til udbringning af husdyrgødning er foretaget på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk med det beregningsgrundlag og de normtal, som lå til grund for ansøgningssystemet den 2. maj 2013. Derudover er vurderingen foretaget på baggrund af Ikast-Brande Kommunes registreringer.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at den producerede husdyrgødning fra Sundsvej 22 og 24, 7430 Ikast (en anden produktion under Kjargaarden I/S) fortsat forudsættes udbragt inden for de udbringningsarealer, som fremgår af den til enhver tid gældende miljøgodkendelse af Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds – jf. miljøgodkendelsen af 31. maj 2010 af Sundsvej 22 og 24, 7430 Ikast.

Arealudpegninger, registreringer og Ikast-Brande Kommunes vurderinger

Grundvand

Det daværende statslige Miljøcenter Ringkøbing reviderede i december 2008 udpegningen af de nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) i Herning-Ikast-området. Den reviderede udpegning er i skrivende stund endnu ikke lagt ind som grundlag for IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Den reviderede udpegning repræsenterer den nyeste kvalificerede viden på området og skal derfor lægges til grund for vurderingen. På den baggrund har ansøger manuelt tilrettet IT-ansøgningen, så dens beregninger tager udgangspunkt i den reviderede udpegning af de nitratfølsomme indvindingsområder.

³ Bekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (med senere ændringer)

Ikast-Brande
Kommune

De ejede eller forpagtede udbringingsarealer med marknumrene 6-0, 11-0, 11-1, 14-0, 14-1, 14-2, 23-0, 23-1, 25-0, 61-0, 63-0, 69-0, 119-1, 204-0 og 205-0 ligger helt eller delvist inden for den reviderede udpegning. Udbringning af husdyrgødning på markerne 22-0, 23-0, 23-1, 25-0, 104-0, 105-0, 108-0 og 110-0 blev i marts 2006 screenet for VVM-pligt i forbindelse med en ændring af dyreholdet på Sundsvej 22, 7430 Ikast. Det var en forudsætning for Ringkjøbing Amts afgørelse om ikke-VVM-pligt, at nitratudvaskningen fra disse marker af hensyn til drikkevandsbeskyttelsen holdes på eller under 59 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen. Blandt de nævnte marker med den tidligere VVM-screeningsforudsætning er det kun markerne 23-0, 23-1 og 25-0, som ligger helt eller delvist inden for den reviderede udpegning, og som dermed fortsat kan betragtes som nitratfølsomme.

I maj 2012 har Naturstyrelsen foretaget en rettelse af grundvandskortlægningens status i området, så de udpegede nitratfølsomme indvindingsområder fra da af er at betragte som indsatsområder med hensyn til nitrat (ION). Denne rettelse er efter Ikast-Brande Kommunes oplysninger endnu ikke indarbejdet i de kommunale indsatsplaner i området.

I forbindelse med miljøgodkendelsen af 10. juli 2009 af Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds, blev det oplyst, at udvaskningen fra markerne 23-0, 23-1 og 25-0 ville være på 56 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen. I den aktuelle ansøgning fremgår det, at udvaskningen fra disse tre marker og de øvrige marker inden for de nitratfølsomme indvindingsområder med det ansøgte vil være på 69 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen. I forbindelse med den nævnte tidligere miljøgodkendelse blev udvaskningen fra de sidstnævnte øvrige marker inden for de nitratfølsomme indvindingsområder oplyst til at være på 70 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen.

Aftalearealerne med marknumrene 2-0, 2-1 og Obj-54 ligger delvist inden for det udpegede nitratfølsomme indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat.

Ikast-Brande Kommune udtaler:

I tilfælde, hvor der er foretaget en statslig kortlægning af grundvandsforholdene, men hvor denne ikke er udmøntet i indsatsplanlægningen, foreskriver de generelle beskyttelsesniveauer i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, at en miljøgodkendelse som minimum skal fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning – det vil sige større udvaskning af nitrat fra rodzonen – såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen. Der kan dog som udgangspunkt ikke fastsættes vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte.

Ikast-Brande
Kommune

Udvaskningsniveauet på 56 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen fra markerne 23-0, 23-1 og 25-0 bør ikke øges, hvorfor driften af disse marker bør tilpasses, så dette udvaskningsniveau ikke overstiges. Der kan dog i miljøgodkendelsen ikke stilles vilkår, der medfører, at udvaskningen vil være lavere end svarende til udvaskningen fra et planteavlssædskifte.

Det skal belyses nærmere, hvad nitratudvaskningen fra aftalearealerne med marknumrene 2-0, 2-1 og Obj-54 vil være, da det ansøgte – med arealernes beliggenhed delvist inden for det udpegede nitratfølsomme indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat – kan forudsætte en arealgodkendelse efter § 16 i *LoV om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Overfladevand

Alle udbringningsarealerne ligger uden for de områder med nitratklasserne 1-3, der er udpeget med henblik på minimering af kvælstofudvaskning til overfladevand.

Alle arealer ligger i oplandet til Nissum Fjord, der er udpeget som et Natura 2000-vandområde, der er overbelastet med fosfor. De ejede eller forpagtede udbringningsarealer med marknumrene 13-0, 13-1, 14-0, 14-1, 14-2, 19-0 og 69-0 opfattes som drænedede og ligger helt eller delvist inden for områder, som udgøres af lavbundsarealer, der som udgangspunkt ikke vurderes at have et højt indhold af jern (benævnes fosforklasse II) – dette svarer til lavbundsarealer, der er kategoriseret i de såkaldte okkerklasser 2, 3 eller 4.

Aftalearealerne med numrene 2-0, 2-1, 3-1, 4-2, 4-3, 5-0 og Obj-54 ligger helt eller delvist inden for lavbundsarealer og kan være omfattet af fosforklasse II, hvis de er drænedede.

Ikast-Brande Kommune udtaler:

Alle udbringningsarealerne udgøres hovedsageligt af sandjorde og ligger i relativt fladt terræn uden væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning til vandløb og grøfter.

Af Miljøstyrelsens seneste opgørelse over udviklingen i dyreholdet fremgår det, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord i øjeblikket ikke er at betragte som stigende, hvorfor der efter gældende praksis ikke ses at være behov for en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau med hensyn til kvælstofudvaskning.

Ikast-Brande
Kommune

Ifølge ansøgningen er de generelle beskyttelsesniveauer med hensyn til kvælstofudvaskning og fosforoverskud fra de ejede eller forpagtede udbringningsarealer overholdt.

Det bemærkes, at udbringningsarealerne ikke er omfattet af fosforklasse II, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser foretaget af en uvildig instans, at jern-fosforforholdet (FeBD:PBD- molforholdet⁴) er over 20.

Det skal belyses nærmere, hvorvidt aftalearealerne er drænedede og omfattet af fosforklasse II, idet det ansøgte efter omstændighederne kan forudsætte en arealgodkendelse efter § 16 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Natur

Ved markerne 5-0, 10-0, 28-0, 31-0, 46-0, 104-0, 107-0, 108-0, 112-0, 117-0, 200-0, ny 51-0 og ny 54-0 er der naturarealer, der er registreret som beskyttede efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3. Markerne 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 grænser op til et egekrat på Linnebjerg Bakke, der er omfattet af *Skovlovens* bestemmelser om bevaring af egekrat.

De nærmeste Natura 2000-områder ligger omkring 10 km fra arealerne. En del af de dyrearter, der er anført i EF-habitatdirektivets bilag IV, er registreret i regionen – det drejer sig om sydflagermus, odder, markfirben og spidssnudet frø.

Ikast-Brande Kommune udtaler:

Når de generelle regler i den til enhver tid gældende *Husdyrgødningsbekendtgørelse* og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes, vurderer Ikast-Brande Kommune, at de pågældende udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune vil blive drevet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Landskab og kulturhistorie

Markerne 201-0, 203-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 ligger delvist inden for et område ved Linnebjerg Bakke, der er udpeget som "*Værdifuldt landskab*" og "*Værdifuldt geologisk område*" i Ikast-Brande Kommuneplan 2009-2021, og markerne 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 grænser op til det fredede område omkring Linnebjerg Bakkeø.

⁴ Indholdet af bicarbonat-dithionit-ekstraherbart jern (FeBD) er angiveligt den parameter, der bedst beskriver jordens reducerbare jernfraktion.

Der er jf. Ikast-Brande Kommuneplan 2009-2021 ikke udpeget særligt værdifulde kulturmiljøer på arealerne, men der er gjort opmærksom på det øvrige kulturmiljø omkring Tulstrup og Faurholt, som en del af arealerne er omfattet af.

Der er ikke registreret fortidsminder i form af gravhøje på eller ved arealerne. Ved markerne 28-1, 28-2 og 32-2 er der registreret skovdiger, som er beskyttet efter § 29a i *Museumsloven*.

Ikast-Brande Kommune udtaler:

Når de til enhver tid gældende, generelle regler overholdes, vurderer Ikast-Brande Kommune, at udbringning af husdyrgødning på de pågældende udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune ikke vil være i strid med hensynet til de landskabelige og kulturhistoriske interesser i området.

Ikast-Brande Kommunes konklusion

Under forudsætning af, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Husdyrgødningsbekendtgørelse* og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes, vurderer Ikast-Brande Kommune på baggrund af det oplyste, at de pågældende ejede eller forpagtede udbringningsarealer beliggende i Ikast-Brande Kommune vil blive drevet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, når nedenstående supplerende vilkår overholdes:

1. Der skal årligt etableres efterafgrøder i 4 % af efterafgrødegrundarealet⁵ ud over de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder. Det vil sige, at når det generelle krav er etablering af efterafgrøder på 14 % af efterafgrødegrundarealet, skal der etableres efterafgrøder på 18 % af efterafgrødegrundarealet.

Der skal endvidere formuleres et vilkår, som sikrer, at udvaskningen ud af rodzonen fra markerne 23-0, 23-1 og 25-0 ikke overstiger 56 mg nitrat pr. liter – eller ikke overstiger den udvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlsbrug med et standard planteavlsædskifte efter gældende praksis herfor, hvis sidstnævnte udvaskningsniveau ligger over 56 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen.

⁵ Efterafgrødegrundarealet: Opgøres efter den til enhver tid gældende vejledning om gødsknings- og harmoniregler fra NaturErhvervstyrelsen.

Ikast-Brande
Kommune

Ovenstående vilkår erstatter vilkår 86 og 88 i den eksisterende miljøgodkendelse. Ikast-Brande Kommune vil derudover henvise til vilkårene i Ikast-Brande Kommunes udtalelse af 27. marts 2009 og supplerende mail af 14. april 2009 til Herning Kommune.

Ikast-Brande Kommune bemærker dog, at det følgende af Ikast-Brande Kommune tidligere formulerede vilkår, der er indarbejdet som vilkår 49 i den eksisterende miljøgodkendelse kan ophæves, da dette krav nu er indskrevet som generel lov i *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*:

Hvis en markstak — jf. vilkår 1.8 — skal ligge i mere end syv dage, inden udbringning på marken foretages, skal stakken overdækkes med plastik eller andet lufttæt materiale.

Det skal belyses nærmere, hvad nitratudvaskningen fra aftalearealerne med marknumrene 2-0, 2-1 og Obj-54 vil være, da det ansøgte – med arealernes beliggenhed delvist inden for det udpegede nitratfølsomme indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat – kan forudsætte en arealgodkendelse efter § 16 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

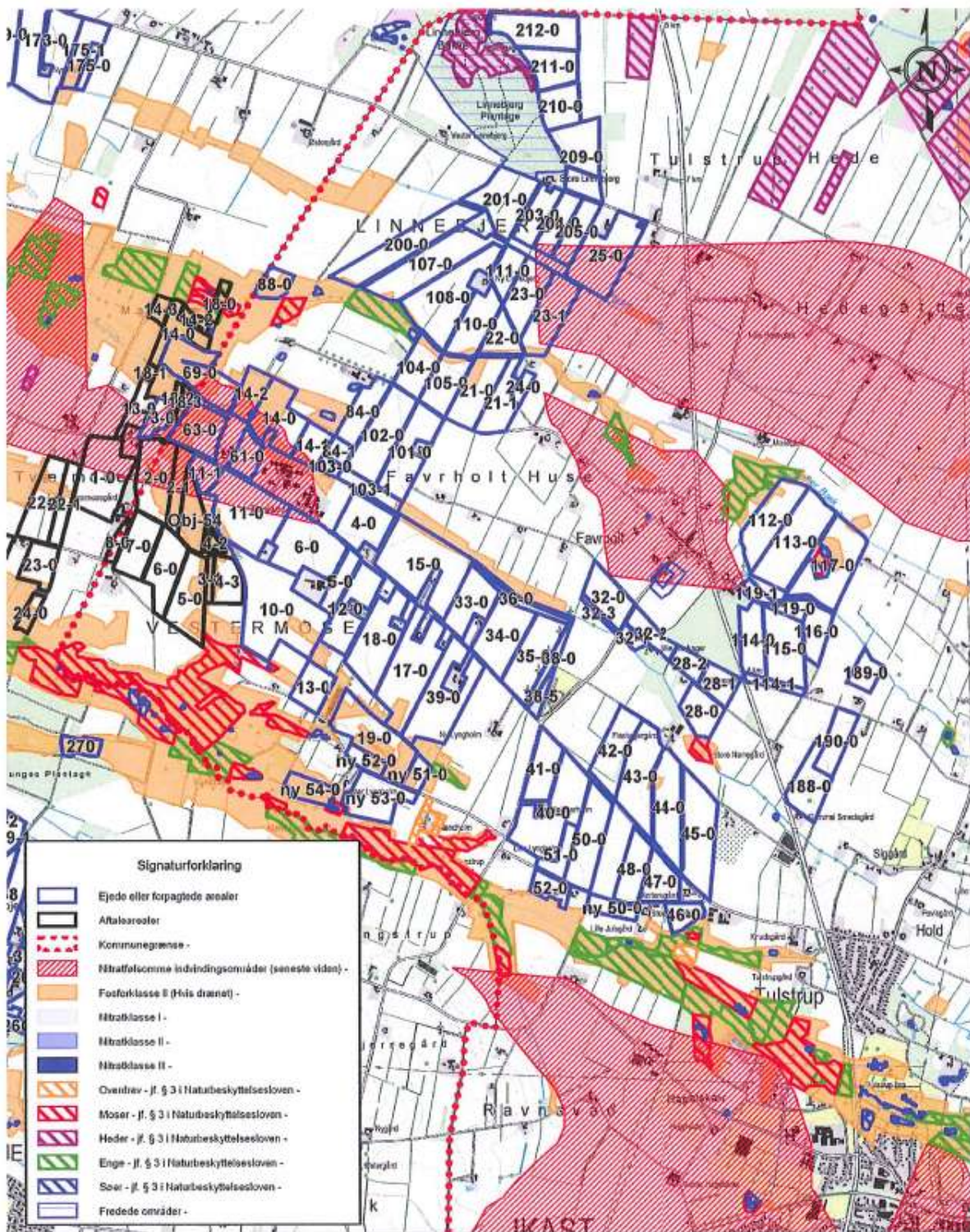
Tilsvarende skal det belyses nærmere, hvorvidt aftalearealerne med numrene 2-0, 2-1, 3-1, 4-2, 4-3, 5-0 og Obj-54 er drænedede og omfattet af fosforklasse II, idet det ansøgte efter omstændighederne kan forudsætte en arealgodkendelse efter § 16 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Med venlig hilsen

Asger Jensen

Bilag:

Kort over udbringningsarealernes beliggenhed

Signaturforklaring

	Ejede eller forpagtede arealer
	Aftalearealer
	Kommunegrænse
	Naturskotteområdes inddelingsområder (seneste videt)
	Førsteklasse E (his drænet)
	Nitratklass I -
	Nitratklass II -
	Nitratklass II -
	Ovennev - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven -
	Moser - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven -
	Heder - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven -
	Eng - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven -
	Soer - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven -
	Fredede områder -

Udbringingsarealernes beliggenhed

Udskrivningsdato:
04-06-2013
Målestok:
1: 30000

Afd: **Miljøafdelingen**

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Bilag 7. Supplerende mail fra Ikast-Brande Kommune 28. juni 2013:

Ikast-Brande Kommune har på baggrund af det nu oplyste ikke noget at indvende mod, at vilkåret om efterafgrøder ændres til 3 % i stedet for 4 %.

Med det nu oplyste om markerne 23-0, 23-1 og 25-0 bemærker Ikast-Brande Kommune, at det tidligere formulerede vilkår til driften af disse fortsat er aktuelt:

På markerne 23-0, 23-1 og 25-0 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 40 % af markernes samlede areal. Græsefterafgrøden skal sås i forbindelse med etablering af hovedafgrøden, og græsefterafgrøden skal som minimum være vel-etableret i perioden fra høst og frem til 1. februar. Der må ikke sås bælgeplanter på markerne, og i perioden fra høst og frem til 1. februar må der ikke udbringes gødning – herunder via eventuel afgræsning med husdyr – på markerne. Græsefterafgrøden kan ikke medregnes som en del af de lovpligtige efterafgrøder, som skal etableres i henhold til de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder.

Venlig hilsen

Asger Jensen
Natur- og miljømedarbejder

Ikast-Brande Kommune, Bygge- og Miljøafdelingen
Centerparken 1, 7330 Brande

Hovednummer: 9960 4000
Direkte nummer: 9960 3371
Personlig e-mail-adresse: asjen@ikast-brande.dk
Sikker e-mail-adresse: sikkerpost@ikast-brande.dk
Hjemmeside: www.ikast-brande.dk